

NİSAN 2022

VAVEYLA

Yükselen Koleji Aydın Genç Kampüsü Edebiyat Kulübü tarafından hazırlanan dergimizi sizlerle buluşturmanın gururunu yaşıyoruz.

www.yukselenkoleji.k12.tr

**“ Okul sayesinde,
okulun vereceği ilim
ve fen sayesinde ki
Türk milleti,
Türk sanatı,
Türk iktisadiyatı,
Türk şiiri ve edebiyatı
bütün güzellikleriyle
geliřir. ”**

VAVEYLA

NİSAN 2022

İMTİYAZ SAHİBİ

Gülşen YÜKSEL

Mehmet YÜKSEL

GENEL KOORDİNATÖR

Gönül Soyupek AVCI

EDİTÖR

Yusuf POLAT

YAYIN KURULU

Yusuf POLAT

Özde ÖZDEMİR

Kürşat YILMAZ

Birsen YENTÜR

Serkan BAŞER

DERGİ TASARIM

Aykut AYDIN

KARA KALEM ÇALIŞMALARI

Buğra KOÇ

ÖN SÖZ

Yazı, düşüncenin belli işaretlerle tespit edilmesidir. Yani aslında aklın, tecrübenin kâğıt üzerinde ete kemiğe bürünmüş hâlidir.

Tarihte yazıyı ilk olarak MÖ 3500 yılları civarında Sümerler kullanmıştır. Bu yazı sisteminde kullanılan sembollerin yaş kil üzerine üçgen uçlu bir kamışla yazılması ve işaretlerinin çiviye benzemesi dolayısıyla araştırmacılar bu yazıya "çivi yazısı" adını vermişlerdir. Önceleri yazı sadece Sümer rahipleri tarafından, tapınaklara getirilen ürünleri unutmamak veya teslimatı vesikalandırmak için kullanıldı. Daha sonra yazı binlerce yıllık bir değişimle günümüz şeklini almaya başladı. Günümüzde bu bilgilere yazılı belgelerle ulaşabiliyoruz. Aslında bir nevi yazıyla ilgili en eski bilgilere de yine yazı sayesinde ulaşabiliyoruz. Kendi tarihini yazan yazı... Tarih yazıyla başlar. Geçmişte yaşanan birçok olay, eğer yazı kullanılmasaydı bizim için yorum yapılamayacak bir karanlık olacaktı. Karanlığı aydınlığa çeviren yazı... Hatta yazı o kadar güçlüdür ki birçok inancı ya da doğru bilinen tarihi yeni bir yazılı belgenin bulunmasıyla her an değiştirebilir. Tarihe hükmeden yazı...

Günümüzde en modern hâliyle yazı ya da yazma eylemi dünyaya iz bırakmaktan öteye geçmiştir. Fransız yazar Marguerite Duras'ın da dediği gibi "Yazmak, aynı zamanda susmak, söylememek sesini kesmek demektir, gürültüsüz haykırmaktır." Bu dergideki yazılarda da çocuklarımızın iç seslerinin vaveylasını göreceksiniz. Çünkü onlar ancak yazıya geçmiş düşüncelerin değerinin olduğunu bilincinde. Çünkü onlar sahip oldukları özgüvenle söyleyecek bir şeylerinin olduğuna inanıyorlar. Tüm bunları göz önünde bulundurarak tertemiz zihinlerini bu yazılar aracılığıyla sizlere açıyorlar. Tabii aynı zamanda yazının o devam eden ve devam edecek olan muazzam dönüşümüne küçük bir katkıda bulunuyorlar. Belki de siz bu dergide okuduğunuz bir yazıya hayranlık duyarken onlar çoktan yenisini yazmaya başlamışlardır bile.

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ZÜMRESİ

ŞİMDİ DEĞİL

Bir gece, bir deniz, bir vapur... Vapurun güvertesinde bir adam... Masmavi gözleriyle aydınlatıyor denizi. Ellerini çıkarsa cebinden bir bir toplayacak yıldızları. Bir adım atsa koşup dalgaların üzerinden varacak kıyılara.

Bir mayıs gecesi, yıldızların altında dudaklarında tuz, burnunda nemli kokusuyla hissettiği bu deniz: Karadeniz. Rüzgârın sesiyle güverteye çarpan dalgaların sesi birbirine karışıyor, gecenin karanlığını bölüyordu.

Denizin ortasında bir ton demir, denizin ortasında bir ton hüznün, bir ton ümit, denizin ortasında Bandırma, denizin ortasında Mustafa Kemal...

Bu deniz Karadeniz'dir. İnsanı denizine benzer: Hırçındır, uçarıdır, çalışkan ve dürüsttür. Ekmeğini iste bölüp verir sana. Ama vatanına el uzat!..

Doldu gözleri, bir mayıs yağmuru gibi düşecekti damlalar. "Şimdi değil Mustafa Kemal, şimdi değil!" dedi.

Nasıl ki gece gündüze dönüp karanlığın yerini aydınlık alacaksa bu millet de güneşli günlerine kavuşmadan düşmemeli gözünden o damlalar.

Mavi gözleriyle geceyi aydınlatan kahraman, karanlığa ellerini uzatacak; güneşi çekip çıkaracak ve memleketi aydınlığa kavuşturacaktı. Bunu yapmak için söz verdi kendisine.

Bir mayıs gecesi dolu gözlerle milletini kurtarmaya söz vermiş bu adam, önce düşmanı kovdu vatandan. Sonra cehalete savaş açtı. O dönemin başta gelen ülkeleri bile milli egemenlik nedir bilmezken, o cumhuriyeti ilan etti.

Gün geldi yoruldu. O bugünün geleceğini biliyor ve diyordu ki, "Benim naçiz vücudum elbet bir gün toprak olacaktır. Fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."

Bir kasım sabahı yorgun yattığı yatağından pencereden gelen nemli deniz kokusunu duydu, tuzu hissetti. Karanlık gecede Bandırma Vapuru'nda verdiği sözü hatırladı. Sözünü tutmuş olmanın mutluluğuyla gözlerini yumdu. Şimdi değil Mustafa Kemal, şimdi değil!..

Dışarıda gök gürledi. Yağmur, gökyüzü delinmiş gibi yağdı. Güvertede gözleri dolmuş bir yiğit için ağlıyordu vatan. O zaman düşmeyen yaşlar şimdi sel olup akıyordu. Yurdun dört bir yanından gelen toprak, vatan örtüldü üstüne. Vatan açtı kucağını ve sarıldı ona. Ayrılıkta bile kavuştular birbirlerine. Bir bütün olarak var olacaktı artık. Bir mayıs gecesi karanlık geceyi aydınlatan o mavi gözler, şimdi Türk gençliğinin geleceğini aydınlatıyor, Türk milleti masmavi gökyüzüne baktığında Mustafa Kemal'i, onun ışıltılı gözlerini hatırlıyor. Türk gençliği olarak sözümüz cumhuriyetin ilelebet payidar kalacağıdır. Sen rahat uyu, biz senin aydınlık fikirlerini ilelebet yaşatacağız Ata'm.

Mehmet Çağan EMEK

HAFIZA

Sensizlik ile titriyor her zerrem,
Ellerimi ısıtamıyor ceplerim.
Mevsimin yaz olduğunu dahi,
Yüreğime inandıramıyorum artık.
Yalnızlık ise bir tercih değil,
Karakterimin bir parçası olmak üzere.
Her şeyde senin izin varken
Bir başkasının varlığı ile
Aldatamıyorum yokluğunu.
Oysa sen içeren anıları
Eskitip de unutmayı
Yakıştıramıyorum kendime.
Hem sevgisi sahi olana,
Sevdiğini unutturabilir mi dünya?

Ebru TANIK

İNCI ARAL İLE RÖPORTAJ

+ Öncelikle hoş geldiniz okulumuza, bizleri kırmayıp bu röportaja katıldığınız için okulumuz kütüphanecilik kulübü öğrencileri olarak teşekkür ederiz. O zaman ilk sorumuzla başlayalım. Bize İnci Aral'ın gözünden İnci Aral'ı nasıl anlatırsınız?

- Çok zor bir soru bu, en zor soruyla başladınız. Ben kendimi tanımlamakta hep zorluk çekiyorum. Çünkü bir şeyler yapmış bir insanı başkalarının anlatması daha doğru olur diye düşünüyorum. Fakat öyle kısaca özet geçecek olursam çocukluktan beri okumaya ve edebiyata çok meraklıyım. Bu sonraki dönemlerde de devam etti. Kütüphaneden çıkmayan biriydim diyebilirim yani. Tabii insan okuya okuya şöyle bir düşünceye varıyor: Belki bir gün ben de yazabilirim. Ancak ben yazı yazmak için olgunlaşmayı bekledim otuz yaşına kadar. Hatta bu süreyi kırk yaşına kadar uzatmayı düşünüyordum ama biraz erken oldu. Otuz yaşında hikâyeler yazmaya başladım. Tabii bunlar beğenildi, dergilerde yayınlanınca edebiyat dünyasına girmiş oldum.

+ O zaman ikinci sorumuzla devam edelim. Genellikle yazma süreciniz nasıl başlar diye sorulur, Biz size okuma süreciniz nasıl başladı diye sorsak?

- Okuma süreci merakla ilgilidir. Ama esas olarak çocuklar küçük yaşlarda okuma alışkanlığını edinirler. Ailede kitap görüyorsa; gazete, dergi okunuyorsa evde ve okumaya yatkınlıkları varsa çocuk da böyle bir faaliyet olduğunu öğrenir. Ben kendi evimden örnek verecek olursam bu bahsettiklerim bizde vardı. Annem roman okurdu, babamın kitapları vardı ama dergi ve gazeteler de girerdi eve. Ben çocuk yaşımdayken - 6 yaşlarımda, daha okula bile gitmeden - kitapların ekmek kadar, su kadar gerekli olduğunu fark ettim. Geçenlerde bir şey gördüm - bir tanıtım filmi - İsveç'te 1 veya 1,5 yaşındaki çocukların eline basit ama çok renkli, yazısı olmayan kitaplar vermişler. Çocuklar onları ısıyor, kemiriyorlar. Yani çocukları daha bebekken kitaplarla tanıştırmaya çalışıyorlar. Bu alışkanlık böyle kazanılıyor. Ancak okumayı sürdürmek için gerekli olan şey meraktır. Ben hâlâ yere düşmüş bir gazete parçasını "Acaba üstünde ne var?" diye merak ederim. Bu merak olursa eğer o ileriki yıllarda bir şeyler yazmak isteyenler için iyi bir başlangıç olur.

+ Eserleriniz ele alındığında düzyazının hâkimiyeti göz çarpıyor. Fakat şiiri yazın hayatınızın neresine koyarsınız?

- Ben zaten herkes gibi şiir yazarak başladım. Genelde böyle olur. Fakat yirmili yaşlara gelip de iyi şiirler ve önemli şairlerimizi okumaya başlayınca yazdıklarımın şiir olmadığını gördüm. O nedenle bıraktım. Ancak düz yazı devam etti Çok uzun zaman günlükler tuttum. Mektuplar yazdım sevdiğim insanlara ve arkadaşlarıma. Çok uzun mektuplardı bunlar. Otuz sayfa, kırk sayfa... Yazmaya hazırlığı bu şekilde yapmışım aslında.

+ Resim bölümü mezunu olduğunuzu görüyoruz. Buradan hareketle Mimar Sinan'ın eserlerini sırlarken Selimiye için ustalık, Süleymaniye için kalfalık, Şehzade Camii için çıraklık eseri olarak nitelendirir. Bu yönden siz eserlerinizi nasıl değerlendirirsiniz?

- Bazen geriye dönüyorum da eski kitaplarımı okuyorum ve çok laf olduğunu düşünüyorum. Bunların yarısını şimdi olsa atardım, daha yoğun yazardım. Tabii bu zamanla kazanılan bir şey. Ama yine de eserlerim arasında bir seçim yapmam mümkün değil. Çünkü her birine yürekten bağlanarak üretiyorum. Onlar benim kaç yılımı alıyor hatta düşünme süreciyle bu süre daha da çok uzayabiliyor, yıllara yayılabiliyor. O nedenle hepsi benim çocuklarım gibi. Fakat tabii ki son yazdığım kitaplarda daha ustaca bir şeyler ortaya çıktığının ben de fark ediyorum. Çok belirgin olanlar var ve bunlar genelde kırk veya ellili yaşlarda yazdığım üslupla yazılanlar ve bu eserler daha ön plana çıkıyor.

+ Biz kütüphanecilik kulübü olarak okul genelinde okuma alışkanlığı üzerine bir anket yaptık. Katılımcılar ilgi duydukları eserlerin daha çok yabancı yazarlardan olduğunu belirttiler. "Romanımızın içinde bulunduğu yalnızlık, düştüğü derin sessizlik kuyusu vahim." ifadenizden yola çıkarak Türk edebiyatının içinde bulunduğu durum için neler söylersiniz?

- O sözü herhalde yakınlarda söylemedim. Bir ara öyle bir durgunluk dönemi oldu ancak şu anda o aşılmakta. Genç yazarlar ve yeni romancılar geliyor ve bir yükselme var. Bir ara bu postmodernizmin yaygınlaşmakta olduğu dönemde bir gerileme olmuştu. Ama şu anda bu değişti ve her konuda böyle. Gerçeküstü ya da faklı konularda yazılan çok başarılı romanlar var. Bir de ben modası çabuk geçen, günce kitapları da çok eleştirdim. Fakat sonradan düşündüm ki o kitaplarla başlamak da yükselmenin ilk basamağı gibi bir şey. İnsan ne kadar basit şeylerle bu işe girse de onunla yetinmiyor sonrasında. Zaman geçtikçe daha iyi şeyler bekliyor. Dolayısıyla ben onların da bir işlevi olduğunu düşünmeye başladım. Biraz daha edebiyat ortamımıza esnek bakmaya başladım. Bu da herhalde benim tecrübemle ilgili bir şey. Ben biraz daha toleranslı olduğumu düşünüyorum.

+ Okuma bilincinin belirli birinin tekelinden çıkıp toplumun tabanına yayılmasına görüşleriniz ve önerileriniz nelerdir?

- Ben tabii kitap fuarlarına gidiyorum, farklı okullara gidiyorum ve insanlar okumuyor değiller. Okuyorlar fakat biz büyük bir ülkeyiz, büyük bir nüfusumuz var. Nüfusa oranla az okuyoruz ve bu eğitimle ilgili. Çocuklara bu alışkanlığın küçük yaşlarda kazandırılması lazım. Bizim eğitim sistemimiz çok statik ve açılımlara uygun değil, ezberci. Bunu da belki bir sonraki konferansta konuşuruz. Değişmesi gereken bir gerçek. O nedenle de insanlara araştırma, okuma, edebiyatın zenginliklerinden beslenerek kendisinin de kültürel olarak zenginleşme olanağını vermiyor. Ben öğrenciyken de edebiyat kitapları vardı ama Sait Faik de vardı. Şimdi de var aslında ama kitaplarda çok ağır değişimler oluyor, daha hızlı olması lazım. "Nasıl bir dünyada yaşıyoruz, bu dünyanın ihtiyaçları nelerdir? Edebiyata, kültüre nasıl yarar sağlanabilir?" bunlar üzerinde daha fazla durulması lazım.

+ Son olarak, edebiyat alanındaki en iyi beş eser olarak sıralayabileceğiniz isimler nelerdir?

- Ben bir kere "en"lere her zaman karşıyım. Dünyada o kadar iyi yazarlar var ki okuduğum ve okumak istediğim, ama bunlara "en" diyemeyiz. Her biri farklı özellikleriyle, farklı konularıyla, farklı üsluplarıyla bizi cezbeder. O yüzden ben size sevdiğim veya beni etkilemiş kitaplardan bahsedeyim isterseniz. Mesela ben Amerikan yazar William Faulkner' den çok etkilenmişimdir. Onun yazdıkları bana çok derin ve anlamlı gelmiştir. Müthiş çağrışımlar gerçekleştirdiği için okumayı çok severim kendisini. Sonra tabii ki Virginia Woolf' un Bilinç Akışı' ndan insanın düşünme biçimine çok gerçekçi bulduğum için bu eserden çok etkilenmişim. Tabii ki Dostoyevski gibi yazarları da sayabilirim. Mesela Tolstoy' un Anna Karerina' sı müthiş bir romandır. Ben zaten yazmayı onlardan öğrendim. İnsan, yazmayı okuyarak öğrenir, başka yazarlardan öğrenir. Tabii bunlarla da sınırlı değil. Kitaplarımdan birinde – herhalde Yazma Büyüsü' nde – otuz, kırk tane yazardan bahsetmişim. Bunların hepsi benim çok sevdiğim yazarlardır. Okumak keşiflere açık bir şeydir. Birdenbire okurken bir yazar keşfedersin. Mesela son zamanlarda ben Güney Amerikalı bir yazar keşfettim, inanılmaz. Saymakla bitmez bu yazarlar.

+ Okulumuza gelip bizimle röportaj yaptığınız için size teşekkür ederiz.

BİLETSİZ

İçinde bulunduğum oda ve ben ne kadar da çok benziyoruz birbirimize. Kısa zaman önce tüm eşyalarımı çıkartmıştım. Hepsi bana yük olan, gereksiz ıvır zıvırlar gibi gelmişti. Ben ise üstüme düşeni yapmış, hepsini gözümü kırpmadan atmıştım. Bana ait cisimlerin benle özdeşleşmesini severdim. Odanın yeni hali, benim dönüştüğüm varlığı tasvir etmeye yetiyordu. Boş, soğuk, sessiz...

Okuduğum bir kitapta zâhir ve bâtın duygulardan tamamen ayrılmanın mümkün olup olmadığı sorgulanıyordu. Vaktinde epey kafamı kurcalayan bu sorunun cevabını artık biliyorum. O meçhul noktaya, duyguların bizi terk ettiği ana, zamanla ulaştım. Mutluluk, hüznün, telaş, öfke... Hiçbirinden eser yok. Önce mutluluk ile yabancılaştım. Başarılarımı duyduğumda gözlerime yansımadı sevincim. İlk başta açgözlü olmaya başladığımı düşündüm. Duygularımın kayboluşu neden aklıma gelsin ki? Ne de olsa insanoğlu hep en kötü ihtimali en sona saklar. Sonra üzüntüyü tanımaz oldum. Gözyaşlarım yolunu unutmuş, kaybolmuşlardır diye düşündüm. Müteessif olmak nedir bilmez oldum. Adım adım silindi ruhuma dair ayrıntılar. Yavaş yavaş soyutlandım, ruhum etkisiz elemana dönüşünce konuşmayı da bıraktım. Duygularım silinmişken kendime dair ne anlatabilirdim ki? Kelimeleri sarf etmenin zorluğunu keşfettim. Bir cümle için on binlerce kelime arasından üç beş kelime ayırmak bana zor geliyordu. Özenin nerede, yüklemnin nerde olduğunun benim için manası yoktu. Kendimi anlatabilmek uğruna derin (!) çalışmalara giremezdim.

Ruhum silinmişti, tamamen silinmek içinse yapmam gereken tek bir şey kalmıştı: Gürültünün içindeki sessizliğe karışmak. Yapboz parçaları gibi saçılmaya ayak uçlarımdan başladım. Zamanında ilk adımlarımı atığımda annemin sevinç kaynağı olan, özgürlüğü tam anlamıyla tattığımda hırçın, soğuk deniz dalgalarını hissetmemi sağlayan, otobüs beklerken ritim tutan, insanların bir adımına karşılık on adım atan sabırsız ayaklarım hiçliğe kavuşuyor. Devamında bacaklarım geliyor. İlkokulun ilk günü beni coşku ile okula ulaştıran, canhıraş duygular tüm bedenimi sarmışken savunmasızca karnıma çekip etten kalkanımı oluşturan bacaklarım küle dönüşüyor. Çocukken düştüğümde kanayan dizlerim artık sessizliğe diz çökmüş durumda.

Bölünmeye devam ediyorum. Anlıyorum ki göğüs boşluğum hep kendini sınırlamış. Hep belli bir miktarda aşağı inebilmiş ve yukarı çıkabilmişti. Bu ayniyetten bıkmış usanmış olmalıydı, şimdi onun için sınırsızlığı hissetme zamanıydı. Şu ana kadar emanet aldığım nefes sayısınca parçaya bölündü ve her bir parçacık benden uzaklaşabildiğine uzaklaştı. Arkasından kalbim açığa çıktı. Uzun süre önce varlığını unuttuğum yüreğim hercümercin içinde tozlanmıştı çoktan. Binbir özenle kalbimin odalarına yerleştirdiğim insanları yaka paça dışarı atmıştım. Kimisi öyle köklüydü ki, kazıyamam gerekmişti. Kimisi benden bir şeyler çalmıştı. Kesin olan bir şey varsa o da şu ki kalbimin odasındaki yerini bırakanların hepsi mutlak biz iz bırakıyordu. İnsanlar sevildiğinde -kalp odasına alındığında- yara açmalarına, iz bırakmalarına, yakıp yıkmalarına cevaz gösteren kalp odasının sahibidir. Ben durduramamıştım. O kalp odalarından oluşan bina şimdi yıkılıyordu. Yenilenmeye mecali yoktu, yıkılmak ise kolaydı. Her zaman zor yolları seçen ben, en kısa yola hiç düşünmeden gider olmuşum.

Ellerim kendimi bildim bileli hep soğuktu. Bazı zamanlarda soğukluktan uyuşup hissizleşirdi, velhasıl kelam ellerimin hissizliği benim için tanıdıktı. Sadece bu sefer sebebi farklıydı. Bu defa bir daha sevdiği kitabın sayfalarını çeviremeyeceğinin, sümbülü hissedemeyeceğinin, gerektiğinde merakını gideremeyeceğinin farkındaydılar. Kollarım ellerimi takip etti. Kollarımın arasına aldığım nadir insanları düşündüm. Esasen korkardım bundan, birini kalbimin yakınına fiziksel olarak yaklaştırmaktan bile korkardım ben. Omuzlarım kollarımın peşine koştu, kanatlarını takıp uçup gittiler. Omuzlarımdaki o ağır yük gitti. Omuzlarımdan inmeyen yükler, inmemeye ısrar edince ben de omuzlarımdan kurtulmuştum.

Çok az kalmıştı sessizliğe ulaşmama. Dışarıda rüzgarın uğultusunu, insanların hızlı konuşmalarını, arabaların geçişini duyuyorum. Kulaklarımın duyduğunu beynim idrak edememişti son zamanlarda Tavsiyeler, nasihatler, varsayımlar duymuştum ama anlamaya çaba göstermemiştim benim çıkış noktam olmadıklarını bildiğimden. Söylenenler ne beynime ne kalbime ulaşsın diye çabalamıştım, sadece kulağımda birikmesini sağlamıştım. İşlevini yapmayı bırakan kulaklarıma, vücudumun zehirli bölgesi de katılıyor. Şu zamana kadar kaç kişinin gönlünü yaptım, kaç kişinin kalbini kırdım, kaç kişiyi küplere bindirdim ağızımdan çıkan laflar ile bilmiyorum. Lakin kimi zaman da söyleyemediğim cümlelerle dolup taşmıştım. Kimi zaman lafügüzaf diye kimi zaman namefhum diye susmuş, içimde tutmuştum. Ben zerrelerime kadar ayrılırken hiçbir zaman dile getirmedığım her şey gün yüzüne çıkacaktı fakat sessizlikte kaybolup gideceklerdi.

Gözlerimi kapatalı çok olmuştu, karanlığa ulaştığımdan beri ise uzun zaman geçmişti. İçimdeki karanlık beni sürüklemiş, sessizliğe getirmişti. Gözlerimi son kez kııptım ve geri kalan her bir zerrem etrafa saçıldı. Her bir zerrem sessizliğe karıştı, sessizliğin bir parçası haline geldi. Gürültüden ayrıldım ben, fakat sessizliğin olduğu her yerde ben olacağım. Okuduğun düşüncelerim de senin hafızanda toz bulutu olup uçuşunca hiçbir izim kalmamış olacak gürültüde. Ben senin içine düşeceğin sessizliğin her köşesindeyim ama sen beni aklının içindeki yerden silmelisin. Sil ki yer etmesin bu düşünceler sana, sil ki ben amacıma ulaşayım. Sessizliğe tüm benliğimle karışabilmem için unuttur musun beni şimdi? Benden geriye kalanın sadece sessizlik olmasına izin verir misin? Gürültüde boğulmamaya dikkat et. Sessizliğe gelecek olursan buradayım, ne yazık ki sadece ziyarete izin verilmiyor.

Zeynep Erva YILDIRIM

Gece uyurken ansızın telefonum çaldı. Zor da olsa kalkmayı başarabilmişim. Saate baktım, neredeyse 3.30 civarıydı. İçimi sinirle karışık bir şekilde merak duygusu kapladı. Neden bu saatte beni aradılar. Aklımda sorular uçuşurken telefonumdaki numaraya baktım. Bilinmeyen numara yazıyordu. İlk başta açmamak geldi içimden çünkü bu sıralarda ülkemizde bu tarz telefonları açmamamız gerektiğini haberlerden duymuştuk. Ama açmasam da meraktan geri uyuyamayacağımı biliyordum. Bu yüzden telefonu cevaplama kararı aldım. Öksürüp sesimin tonunu temizledim ve açtım. Kalın sesli bir adam konuşuyordu: Merhabalar efendim maddi durumunuz yerinde mi dedi. Niye biri böyle bir soru sorar diye düşündüm. Çünkü direkt konuya girmişti. Ben cevap versem mi ya da doğruyu mu söylesem bilemedim ama söylesem belki yardımları dokunabileceği ümidiyle evet dedim maddi sıkıntılar yaşıyorum. Anladım dedi kalın sesiyle. Ve beni heyecanlandıran bir cümle kurdu. Sizle küçük bir oyun oynayacağız ve bu oyunu kazanırsanız size iki yüz elli bin dolar vereceğiz dedi. Ama tabii ki kabul ederseniz. Biraz düşündükten sonra cevabımı verdim. "Kabul ediyorum". İlerde keşke bu kararı vermeseydim diye çok yalvaracağımı bilmiyordum. O anda -adamin ses tonu sanki biraz değişmişti-tamam sizin evinizin önünde duran arabaya binmeniz gerekiyor dedi. Ben şaşkınlıkla şimdi mi dedim. Adam evet şimdi diye hafif kızarak cevap verdi. Ve pencereden dışarı bakmak için telefonun başından kısa bir süreliğine ayrıldım. Ve cidden siyah makam aracına benzer bir araba duruyordu. Şaşırmıştım. Ve telefona geri döndüm. Adam biniyorsunuz demi efendim dedi. Şaşırdım çünkü ses tonu çok nazikti. Sanki zafer kazanmıştı ve şimdi onun rahatlığıyla konuşmuştu. Ben de evet ama beş dakika bekleteceğim dedim. Sonra telefon bir anda kapandı. Şaşkınlıkla aynı zamanda iki yüz elli bin dolar kazanma ihtimalinin yarattığı mutlulukla kıyafetlerimi giymek için hazırlandım. Beş dakika sonra gerçekten hazırlanmışım ve ayakkabımı da giyip arabaya doğru yöneldim. O sırada yağmurun çiselediğini hissettim. Arabaya yaklaştıkça arkamdan koyu elbiseli bir adamın yaklaştığını görmüştüm ki son gördüğüm bana doğru gelen bir yumruktu.

Gözümü açtığımda beyaz bir odadaydım, yanımda ya yeni gözünü açmış ya da hâlâ baygın olan kişileri gördüm. Hepsinin gözündeki telaşı ve korkuyu görebiliyordum. Sayabildiğim kadariyle beş erkek beş kız olmak üzere on kişinin olduğunu gördüm. Galiba hepimizin yaşları farklıydı. Tahminen en yaşlımız altmış beş yaşındaki biriydi. En gencimizde 15 yaşında gibiydi. Tam olayı algılamaya çalışırken hoparlörlerden -herkesi uyandırmak için- duyabileceğiniz en tiz ve en yüksek ses yayıldı. Bu sesin üstüne herkes kalkmıştı. Sonra biri konuşmaya başladı: Uyuyan kalmadığına göre küçük oyunumuzu oynamaya başlayalım dedi. Bu ses telefondaki adamın sesiyle aynıydı. O sırada herkes duvarları tekmelemeye, kaçış yolu aramaya başlamıştı ama odanın dört tarafı duvarla kaplıydı. Nasıl buraya girdiğimizi bile anlamamıştık. Bu esnada adam oyunun sonunda bir kişi hayatta kalana kadar devam edeceğini ve kazanana ödül verildiğini söyledi ayrıca ilk oyunun kurallarını da anlattı. İlk oyunun kuralı çok basitti ama uygulaması o kadar basit değildi. Herkesin alacağı yerler farklıydı ve ben yedi numaralı bölgedeydim. Başlama vuruşu verildiğinde yerin altından sular çıkacaktı ve yükselecekti. Kurtulmamız tek yolu birlik olup parkuru tırmanıp butona basmaktı ve suların yükselmesi son bulacaktı. Hemen plan yapmamız gerektiğinin farkındaydık ve uzun boyluları belirledik onlar alt kısımda kalıp parkura kısaların çıkmasına yardım edecekti. Kısalar parkura devam edecek, engellerden geçip butona basacaktı ama bu engellerden geçerken de arkada birilerini bırakmamız gerekecekti. Ben kısalar grubundaydım ve hızlı koşabildiğimi söyledim, onlar da o zaman parkuru sonlandıracak butona sen bas dediler. Ben bu kadar büyük bir taşın altına gireceğim için ilk başta korkmuştum ama başarma arzusu ile yapabileceğime inandım ve kendime güvendim. Yaşlı teyzemiz kenarda durup suyun seviyesinin ne kadar yükseldiğinin haberini verecekti. Ve suyun üstünde yüzebileceğini de bize söylemeyi unutmamıştı. Birkaç yapılacak şeyi de belirledikten sonra hazır olduğumuzu -bizi duvarların arkasından izleyip duyduğunu tahmin ettiğimiz adama veya kişiler grubuna-bildirdik. Ve oyunu başlatan ses duyuldu. Ardından çok hızlı bir şekilde sular da yükselmeye başladı. Hız kaybetmememiz gerektiğini bildiğimiz için hızlı bir şekilde kurduğumuz planları uygulamaya koyulduk.

Uzunlar kısıları yukarı çıkardı. Bu iş yaklaşık beş dakikamızı aldı ve neredeyse teyzemizin bize söylediğine göre odanın içinin dörtte biri su ile dolmuştu. Yukarı çıkan üç kız üç erkekle beraber zorlu bir yere gelmiştik. Geçmemiz için yapmamız gereken ince çubukların üzerinde yürüyüp karşıya geçmekti. Ne yazık ki aşağı düşenlerimiz geri çıkamayacaktı. Çünkü aşağı düştükten sonra bir daha uzunlarımız sayesinde yukarı çıkıp gelene kadar yaklaşık beş altı dakika geçecekti ve çıkmanın bir anlamı kalmayacaktı.

Bu yüzden düşenimiz olursa -her ne kadar teyzemiz yüzme biliyorum dese de ona yardım etmemiz gerektiğinin bilincindeydik-ona yardım edecekti. Ve sırayla geçmeye başladık. İlk başlarda herkes dengesini korurken zorlanıyordu ama sonra hepimiz alışmıştık ki tam yolu yarılamişken aramızda en gencimiz olan John dengesini kaybedip yere düştü. Allah'tan o düşerken yanında birini getirmede ve hemen teyzemizin yanına gitti o da zaten biraz yüzerken zorlanıyordu. John sayesinde işi daha da kolaylaştı. O esnada aklıma bir şey gelmişti. Zaten suyun kaldırma kuvveti var, o zaman neden parkuru yapıyoruz ki diye düşündüm ve sorunun yanıtını maalesef almıştım. Suda kalan teyze, üç tane bizi parkura çıkaran uzun ve sonradan çıkan John suyun içinde yüz üstü yatmış bir şekilde duruyorlardı. Tabii ki suda zehir vardı. Nasıl bunu aklımıza getiremediğimizi anlamamıştık. Daha kötüsü uzun olarak sınıflandırdıklarımızdan biri suda zehir olabileceğini anlamış ve diğerlerine söylemiş ama diğerleri aralarından sadece biri parkura zorda olsa çıkabileceği için birbiri ile kavga edip birbirinin sonunu getirmiş. Şimdiden aramızdan beş kişi eksilmişti. Ve bizde ince parkuru bitirip düğme ile aramıza sadece bir parkur bırakmıştık. Ne yazık ki parkuru yapmak zordu. Çünkü önümüzde çok büyük bir boşluk vardı ve bir insanın atlamasının imkânsız olduğu bir boşluk. Yapmaları gereken bana köprü vazifesi görmektir. Evet, bir köprü yapacaklardı, birbirleri ile kenetlenip beni kendilerinin üstünden karşıya geçirmeye çalışacaklardı. Yapması zordu ama imkânsız değildi. En azından kendi planımızı yapmıştık. Karşıya geçebildikten sonra hızlı bir şekilde koşup butona basacaktım. Ve köprüyü oluşturmaya başladılar. İlginç bir şekilde sanki hepsi atletizmle ya da jimnastikle uğraşiyor gibiydiler veya hepsi daha önce bu köprüyü daha önce oluşturmuş gibiydiler. Ama tabii ki o esnada buna takılacak değildim hatta mutlu bile olmuştum. Sonunda dört kişilik köprü tamamlanmıştı. Gerisi bana kalıyordu. Köprünün üstünden geçtim ve hızlı bir şekilde ilerledim. Butonla aramda yirmi metre kalmıştı. Sanki o butona ulaşana kadar saatler geçecek gibiydi. Önüme çıkan engelleri bir bir atlayıp geçtim. Ve butonun önüne geldim. Bir anda çok ilginç bir olay oldu. Önümdeki buton yerin altına girip kayboldu. Ne olduğunu anlamadan girdiği yerden iki buton çıktı. Sonra mikrofonda -yine aynı adam- kararını ver dedi ve sadece on saniyemin olduğunu söyledi yoksa su seviyesi diğer arkadaşlarımı ve beni zehirleyecek seviyeye geleceğini de söylemeyi unutmadı. Sürem hızla daralıyordu ve beynim resmen ikiye ayrılmıştı. Bir tarafım sağ diğer tarafım sol diyordu. Su yüzümün seviyesine geldiğinden ağızmdan veya burnumdan zehirli suyun gireceğinin bilincindeydim. Ve bir karar verdim aynı anda basacaktım düğmelere. Neden böyle bir şey yapacaktım bilmiyordum ama içimden bir sezi doğruyu yapacağımı söylüyordu. Tanrıya dua ederek düğmelere aynı anda bastım ve tam iki saniyem kalmıştı ki yani su neredeyse omzuma geldiğinde sular durdu ve geriye doğru çekilmeye başladı. Doğru mu bilmişim yoksa sağa da mı bassam sola da mı her türlü su duracak mıydı? Bunu bilmiyordum ama tek bildiğim ben ve geriye kalanları kurtarmayı başarabilmişim. Ve sevinçle arkadaşlarımın yanına geldim. Hepsinin yüzü gülüyordu ki bir şey fark ettik. Zehirlenenler yoktu! Su çekilince onları göremedik. Hiçbir yerde yoklardı. Sanki yer yarılmış içine girmişlerdi. Ne olduğunu anlamamışken hoparlörlerden gelen sesle irkildik: İlk oyunumuzu başarıyla geçtiniz, sizi tebrik ediyorum ama üzgünüz ki beş tane kayıp verdiniz. Ne kadar azalırsanız işiniz o kadar zorlaşacak dedi. Hepimiz o kadar sinirlenmiştik ki duvarları yumrukluyorduk ki adam ikinci oyunumuzun bir saat sonra başlayacağını duyurdu.

...

Niye böyle bir oyunun içindeydik bilmiyorum. Onlara ne yapmış olabilirdik ki. Tek bildiğim bu bir saatlik dilimde dinlenmemiz gerektiği ve yeni bölüm için planlar yapmamız gerektiği idi. Anladığımız kadarıyla bu bölüm öncekine göre daha zor olacaktı. Ve oyunun kurallarını da bize duyurdular. Planlarımıza göre yine feda etmemiz gereken yani arkada bırakabileceğimiz sadece bir kişi olması yeterliydi. Ve bu kişi için gönüllü olan biri olacağını pek sanmamama rağmen Mustafa –bir Türk veya Müslüman ismidir- kabul etmişti ve ben hiç anlamıyordum. Onu arkada bırakacaktık o da bizi izleyecekti. Çok ilginç bir durumdu ve onunla gurur duyuyordum. 14 yaşında olmasına rağmen çok olgun bir hareketti. Sonrasında onu adeta bir merdiven gibi kullandığı ilginç ve oldukça zor bir oyun vardı. Orada bir tür şifre çözme oyunu oynayacaktık. Onu da geçip bir odaya girecektik ama o odada ne olduğunu kimse bilmiyordu. Planımız bu kadardı. Asıl merak ettiğimiz diğer parkurun bulunduğu odaya veya bölüme nasıl geçecektik diye kendi aramızda fikirlerimizi paylaşıırken odaya bir gaz yayıldı. Ve gözümüzü bize kuralları anlatırken dev ekranda gösterdikleri ikinci parkurun içinde açtık. Geçen turda bizi zehirli su ile zamana karşı yarışmamızı sağlamışlardı ama bu sefer bizi neyin beklediğini bilmiyorduk bilmediğimiz şeyden korkmamızın gerektiğini biliyorduk.

Ve başlamamızı söyleyen lanet ses duyuldu. Ama bu ses sanki telefonumun çalma sesine benziyordu. Ne olduğunu anlayamadım ve yatağımdan kalktım. Hepsi bir rüyaydı ama telefonum çalışıyordu. Saate baktım ve 3.30 civarıydı. Sanki rüyamda beni aradıklarında da saat 3.30 civarıydı. Telefonumu arayan yine bilinmeyen numaraydı. Kesinlikle bir dejavuydu. En azından ben öyle sanıyordum. Ve telefonumu meraktan açtım nasıl olsa bir dejavuydu. Ve aynı ses tonundaki lanet olası cümleyi söyledi: Merhabalar efendim maddi durumunuz yerinde mi dedi. Ben kalp krizi geçirecektim ve küfür ederek telefonu yüzüne kapattım. Ne oluyordu lanet dünyada diye düşünürken kapım aniden çalınmaya daha doğrusu kırılmaya başladı. Ve içeriye gelen kişi ilk defa arabanın önüne geldiğimde yüzüme yediğim yumruğu atan adamdı. Elinde silahla karşımdaydı. Beni yine bayıltacaktı. İzin veremezdim ve ona saldırdım, beni vurmayacağına emindim çünkü patronu beni sağ isterdi. Saldırdığımda tam bir arbede çıkmıştı ve silahını almaya çalışırken karnımdan vuruldum ve gözümü yine lanet olası telefonumun zil sesi ile açtım. Ne oluyor diye bağırdım. Artık şu saçma şeyin bitmesi lazımdı. Herhalde tek kurtulma yolum onları dinlemektir. Ve lanet oyunu oynamaktır. Parada gözüm yoktu. Şu an tek istediğim bu durumun bitmesiydi. Ama bir şey daha deneyecektim. O da hiç telefonu açmamak olacaktı. Belki bu sayede döngüyü kırabilecektim. Telefonu açmadım. Yatağımdan ayrılmadım. Hiçbir şey yok gibi yorganımın içinde uyuyormuş gibi yaptım. Kapım zorlanmadı. Acaba araba evimin önünde miydi? Ya da o bana yumruk atan adam. Belki de telefonu başka biri başka bir amaçla aramıştı sonra cevap alamayınca kapatmıştı. Niye olumsuz düşünüyordum ki büyük bir dejavu da olabilirdi. Keşke olsaydı! Kafamı yorgandan kaldırıp pencereye bakınca arabayı gördüm. Ve bunu engellememin yolunun arabadaki adamlar olduğunu biliyordum. Ve cesaretimi toplayıp yataktan kalktım. Üstümü giyinmeden ayakkabımı alıp kapıdan dışarıya çıktım. Elime evdeki eski sopayı almıştım ve korkusuzca yürüyordum. Karşımda beni yumruklayan adam vardı. Silahı bana doğrultuyordu. Yine beni vuramayacağını bildiğim için üstüne yürümeye devam ettim. Sopayı kaldırdım ve adama doğru savurdum. Adam sanki hiçbir şey yok gibi hamlemden kaçtı. Ve beni silahın kabzasıyla bayılttı. Yine oyundaydım. Tek farkı gerçek bir oyun insanın vaktini hoş geçirmesini sağlardı ama bu hayatımızı mahvetmek üzerine kurulmuştu. Ya kazanacaktık, ya da yeniden başlayacaktık. Kaçış yoktu. Kazanınca da ne olacağını bilmiyordum. Ama bir şeyi biliyordum. Ben bu oyunun sonunu görecektim.

EGE

Yükselen

SONBAHAR

Bulutların gözyaşlarından belli,
Sonbahar vaktinin gelip çatdığı
Sararmış, yerde yatmaktadır yaprak
Tutunacak dalı kalmadığından

Geçtim yine hazan bahçelerinden.
Sordu bana gül: "Neden geldi neden?"
Olmuşken ağaçla toprak bir beden
Örtüldü sokaklar hazan yasıyla.

Hüzün olmaz aslında sonbaharda
O bitap düşmüş çiçekler, uykuda
Buluşurlar sevgiyle rüyada
Eserken tatlı tatlı bad-ı saba

Güzel bir oh çeker akşamsefası
Bir elde hiç, bir elde sefer tası
Bitti mevsimlik iş yoktur dahası
Gezer ilden ile çoban çeşmesi

Irmaklar da bir durulur, yavaşlar
Bitti hızla yapılan savaşlar
Gölde balık kış için yemek aşlar
O son damla akarken okyanusa

Hele benim köyümde bir başkadır
Yazdığımız tüm şiirler aşkadır
Biz son kez kurarız yaylada çadır
Sonbahar gösterirken Derin letafetini.

Derin CERAN

MUTLULUK, GÜVEN, SEVGİ VE EMPATİNİN FORMÜLÜ HORMONLAR...

Hormonlar vücudumuzun bazı faaliyetlerini kontrol etmeye yarayan salgılardır. Hormonların hastalıkların oluşumu, merhamet, aşk, üremek, hayatta kalmak, savaş, saldırganlık gibi insan ve toplum doğasındaki her şeyi etkilediğini unutmamak gerekir. Hormonlar bizim insan olmamızda, birçok şeyi öğrenmemizde, algılarımızda, davranışlarımızda ve hayatımızın çoğu kısmında önemli rol oynarlar.

İnsan nedir? İnsana özgü olan şey nedir? İnsanı diğer canlılardan ayıran bir ahlak inancına sahip olan sosyal bir varlık olması mıdır? Nasıl empati duyarız? Araştırmacılar yıllarca bir ahlak molekülü olup olmadığını araştırdılar. Yakınlarımıza ya da aynı ortamı paylaştığımız arkadaşlarımıza nasıl tahammül ediyoruz? Nasıl güveniriz ve güven sağlayan bir molekül var mı? Nasıl âşık oluyoruz?

Peki nasıl âşık oluruz? Etkilendiğimiz birisini gördüğümüz zaman kekeleye başlar kalbimizin küt küt çarptığını hissederiz. Hatta biraz hoşnut ve enerji dolu oluruz. İlk dönemlerde iştahımız azalır, uykusuzluk çekebiliriz. Bunların sebebi çekicilik karşısında dopamin ve noradrenalin salgısının artması, acı çekmemizin sebebi ise serotonin düzeylerinde azalma gibi görünmektedir. Dopamin ödül merkezlerini uyararak mutlu olmamızı sağlar, iyi hissettirir fakat çok fazla salındığı zaman bağımlılık yapabilir. Aşkın ilk dönemlerinde stres hormonu olan kortizolün de salındığı tespit edilmektedir. Aşk sırasında hormonlar prefrontal korteksin çalışmasını azaltarak kıskançlık ve mantıksız hareketlere yol açabilirler. Bir ilişkinin sağlıklı yürümesi, sevgi, arkadaşlık gibi bağ oluşturabilmek için ise oksitosin ve vazopressin hormonlarının dengeli salınmalarının önemli rolü olduğunu görmekteyiz.

Yeni doğan bebek gece ağladığında uykusu olan annenin dikkatini çeker, anne alarma geçer ve hızla bebeğini rahatlatır. Bu değişiminin sebebinin oksitosin hormonu ile ilgili olduğunu söyleyebiliriz. Oksitosin hormonu anne-bebek ilişkisi ve diğer sosyal ilişkilerin öğrenilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Oksitosin anne beynini yavrusuna nasıl davranacağı konusunda eğiten hormondur. Daha önceleri kadınlarda rahim kasılması ile fonksiyonu sınırlı sanılan hormon erkek beyninde de salgılanmaktadır. Baba- evlat ilişkisinde de çok önemli bir role sahip olduğunu son çalışmalar ile anlıyoruz.

Peki, oksitosin hormonunu az salgılayan, güvensiz, cimri ve bencil bir insan grubu var mı? Günümüz dünyasındaki saldırganlıkları, sosyal bozuklukları, savaşları, cinayetleri tek başına oksitosin vererek önlemek mümkün görülmemektedir. Ama sosyal zeka ve sosyal ilişkilerimizde oksitosin hormonunun bir rolü olduğu da gerçektir. Oksitosin otonom sinir sistemini düzenler, iyileşme ve dokuyu koruma etkileri mevcuttur ve 'sevginin iyileştirme gücü vardır' inancının temelini belki de oksitosin oluşturmaktadır. Oksitosin yüksek dozlarda vazopressin reseptörüne bağlanırlar ve defansif, agresif davranışlara yol açabilir.

Bu hormonların dışında mutluluk hormonu olarak bilinen serotonindir. Serotonin düzeyindeki değişiklikler kişinin duygu durumunu belirler. Serotonin yükseldiğinde kişinin ruhsal durumu düzelir, enerjisi artar, keyifli olur. Aşık olunan kişinin yanında iken serotonin düzeyi artarken, ondan uzaklaşınca, serotonin düzeyi düşer ve depresif, takıntılı bir ruh hali yoksunluk belirtileri ortaya çıkar.

Sonuç olarak bu hormonlar aşkı sevgiyi mutluluğu ve empatiye yol açan vücudumuzdaki özel kimyasallardır. Bu hormonların biyolojik etkileri:

Sevgili yüceltiliyor

Obsesif düşünme var

Duygusal "yangın"

Yoğun enerji artışı

Zirvelerden derin kuyulara, önlenemez duygu durum dalgalanmaları

Korku ve heyecan aşkı körüklüyor

Şiddetli duygusal birleşme arzusu

Sevildiğini gösteren ipuçları arama

Önceliklerin değişmesi

Duygusal bağımlılık

Empati gibi durumları ortaya çıkarır.

KAYNAK

<http://ankaratiphastaneleri.medicine.ankara.edu.tr/?p=9325>

<https://www.haberler.com/askin-hormonlara-etkisi-10558485-haberi/>

<http://www.milliyet.com.tr/pembenar/aski-hormonlar-korukler-539441>

TANRILARIN ERDEMLERİ SORGULANMAZ

Önümdeki dosyaları masamın ucuna doğru ittim. Hızlı bir şekilde saçlarımı karıştırdım. Bunca insan arasından tek ben bunu hissediyor olamazdım. Sanki buraya sıkışmışım. Sandalyemi hızlıca geriye ittim ve odamdaki en büyük camın önüne geldim. Perdeyi elimle biraz çektim. Tek görebildiğim şey renkli bir sürü şemsiyeydi. Ah, tabii ki gri bulutlar insanın içi bugünlerde gerçekten de içine sığmıyor (!). Perdeyi bıraktım ve odama göz gezdirdim. Işıkları açsam iyi olacaktı. Kapının yanındaki küçük ışık düğmesine yürürken kapı çalındı. Işığı açtıktan sonra masama yürürken konuştum "Evet ?". Odama kucagında onlarca sayfa olan bir çalışan girdi. "Bunları nereye bırakayım efendim ?". Gözümle elindeki dosyaları tarttım.

"Bunlar ne ki ?"

"Bunlar ..." Dedi elindeki sayfaları zor zor tutarken "Size verilen diğer davalar."

Kaçlarımı çattım ve masayı, kâğıtları bırakması için işaret ettim. Kâğıtları bırakırken de konuştum. "Bu kurumda sadece ben mi hâkimim?" Önce anlamaz bir şekilde baktı, sonra kafasını salladı.

"Hayır, efendim ama herkes hâkim olarak sizi istiyor. İşinizi çok iyi yapıyor olmalısınız, isminizi daha önce duymuştum."

Şaşırmış bir şekilde baktım. "Ben mi, teşekkür ederim."

O, odadan çıkarken arkasından bir süre baktım. Çıktıktan sonraysa dosyalara doğru sandalyemi masama yaklaştırdım. Sakince oturdum. Neden bu kadar tutuluyorum, açıkçası ben de bilmiyorum. Sadece... Hâkimim işte, diğerleri gibi. Meslektaşlarımdan neyi farklı yapabiliyorum ki? Her gün onca pişkin surata, hakaretlere, acımasız insanlara katlanmak bile büyük bir başarı. Bildiğim kadarıyla benden çok daha sabırlı olanlar vardı. Belki de bunu gözlemlemeliydim. Kafamı salladım. Daha çok işim vardı ve üstüne eklenenlerle buradan birkaç gün çıkabileceğimi sanmıyorum.

Davama son 23 dakika kala cübbemi askılıktan aldım ve hızlıca giydim. Masadan gerekli dosyaları aldım ve koridorda mahkeme salonuna doğru yürümeye başladım. İçimde bir şeyler her salona girmeden önce olduğu gibi kıpırdıyordu. Karşıma kimin çıkacağını çok iyi biliyordum. Hatta onu ondan daha iyi tanıyordum. Mahkeme salonuna girdiğimde sanık ve birçok insan beni bekliyordu. Ne demeliyim, onları beklettiğim için biraz mahcup olmuştum. Oturmak için gözlerimin içine bakan insanlara baktım. "Oturabilirsiniz." Kürsüme çıktım ve oturdum. Herkes her seferinde olduğu gibi gergindi. Umarım bu diğerlerinden farklı geçecekti.

Şemsiyemi açmadan önce biraz salladım ve yağmura çıkmadan önce etrafıma son bir kez baktım. Ardından şemsiyemi açtım ve sakın adımlarla yürümeye başladım. Her gün aynı gibi geliyor insana. Girdiğim son davada da herhangi bir farklılık yoktu. Yine aynı suçlar, yine pişmanlık işte. Bu tür insanların üstüne atlamamak için kendimi zor tutuyorum. Davada bunu yansıtmamaya çalışıyorum ama ne yazık ki başarılı olduğum pek söylenemez. Bazen insanlara o kadar çok şaşıyorum ki! Nasıl bir insan bu kadar duygusuz ve makineleşmiş olabilir? Nasıl başka bir insanın hayatını zindana çevirebilir? Ah, tabii ki bugünler de insanların ortak değerleri, duyguları ve yargıları pek tartışılmıyor, tartışılmıyor. Çünkü herhangi birine merhametten, cömertlikten, insanlıktan bahsetseniz hepsinin sağlam sözleri ve savunmaları var ama eminim hepsinin aklından şu geçiyor." O şey de ne, benim bildiğim dilden konuş."

Yükselen

Eve girdiğim zaman şemsiyemi hemen ayakkabılığın yanına bıraktım ve içeri geçtim. Daha üstümü değiştirmeden televizyonu açmak aklıma geldi ancak kimin içi alıyor ki artık, gereksiz ve salak insanların şuursuz gibi davranmasını. Belki de hep böyleydi, var oluştan beri hep bir karanlık vardı. Belki de sorun tanrıların erdemlerini bize vermemesi değildi, belki de sorun onların bu erdemlerden habersiz olmasıydı.

Ares etrafına bakındı, ilk defa bu kadar uzun süre ceza almıştı. Buradan kolayca çıkabilirdi ancak Hermes bunu herkese hızlıca yetiştirirdi ve yine bir savaş çıkardı. Aslında savaşlar Ares'in en sevdiği şeylerdi. Milyonların katliamına ise bayılırdı, Tanrı aşkına o bir Savaş Tanrı'ydı. Hermes mi ? O ise en kurnaz ve hızlı olan ve ona en uzak üvey kardeşiydi. Zeus yani babası yapmıştı yapacağını, Ares'e göre Zeus dışında her ölümlü bile bir tanrı olabilirdi ama Zeus... Kendini beğenmişliği ve tanrıçalara düşkünlüğü onu Ares'in gözünde düşürüyordu. Ares bir savaş çıkartmak için kaçmayı düşünse de buradan normal bir şekilde çıktığında daha büyük bir savaş başlatabilirdi. Ancak bu sefer ki hedefi çok büyüktü ve bunu yalnızca kendisine saklıyordu. Bu sırada hayatındaki en kurnaz tanrılardan Hermes'i gördü. Ona uzaktan bir laf attı "Hey, buradan istediğim zaman çıkabilirim, biliyorsunuz değil mi ?" Helmes onu pek takmısa benzemiyordu ancak Ares göz açıp kapayıncaya kadar dibinde bitti. İşaret parmağıyla Ares'in göğsüne bastırdı "Hele bir dene Ares, biliyorsun senin tanrılığının pek bir işe yaradığı yok ." Ares gülümseyerek karşılık verdi.

"Sanki ben olmasan senin var Helmes, kimi kandırıyorsun ."

Helmes ona ukalaca bakışlar attı ."Annen ya da baban bir ölümlü olmadığı için şanslısın, seni burada fazla yaşatmazdım ." Parmağını çekti ve etrafa bakındı. "Cezan bitmek üzere, Zeus'a fazla görünme. Ares şaşırarak sordu: "Nedenmiş ?"

Helmes göz devirdi. "Çünkü aşağıdaki insanlar şuan da gökyüzünden resmen çivileniyor . Hayatımda böyle dolu görmedim. Ares oturduğu yerde doğruldu. "Püf, umrumda bile değil." Helmes buna bir cevap veremeyecek gibi gözüküyordu. Bu yüzden hiçbir şey demeden uzaklaştı.

Ares'in cezası bittiğinde hızlıca dışarı çıktı ve ilk gördüğü suya atladı. Neredeyse boğulmak üzereyken çıktı. Kıyıya yaklaşırken Poseidon'u gördü. Ona doğru biraz yüzdü ve sudan çıktı. Ayakları suda kalacak şekilde kıyıya oturdu ve Poseidon'a baktı. Poseidon ona bakmadan konuşmaya başladı, gözleri uzakta bir şeye odaklanmıştı " Burada yüzemezsin Ares, burası ölümlüler için ." Poseidon, Ares'e göre hayatında gördüğü en disiplinli tanrıydı. Genelde denizlere ve depremlere bakardı ama baktığına tam bakar ve borusunu her yerde öttürürdü. Poseidon ölümlülere göre onun amcası sayılırdı.

Güneş yüzünden elini yüzüne siper etti ."Bizi göremiyorlar ki, ne fark eder ?" . Poseidon ona kızgınca baktı ve artık su yeşiline dönmüş üç başlı sivri mızrağıyla gökyüzünü gösterdi "Orası tanrılar için Ares, git orada yıkan! Hem cezan biter bitmez neden ölümlülerin suyuna dalıyorsun. Tanrıların suyu özeldir." Ares ayaklarını sudan çıkarttı ve ayağa kalktı. "İyi, al. Tüm sular senin olsun ."Ares'in gökyüzüne yükselmeden önce gördüğü tek şey Poseidon'un "Ne kadar salakça konuşuyor yine bu." bakışlarıydı.

Ares bulutlardan birine otururken neden herkesin cezasına bu kadar taktığını düşündü. Altı üstü sadece dünyanın farklı yerlerinde 3 savaş birden çıkarmıştı. Ne yapabilirdi ki, insanlar kandırılan en kolay akıllı canlılardı.

* * *

Akşam yemeğimi tek başıma yemek bazen beni üzüyordu. Kendimi çok yalnız hissediyordum ancak bu yemekler bazen kendimi sorgulamama neden oluyordu. Mesela “Neden bu kadar yalnızım, neden bu kadar tutuluyorum ...” Gibi. Ama hiçbirine ne yazık ki daha cevap bulamadım. En iyisi sadece yemeğin tuzunu veya tadını düşünmekti, böylesi daha iyiydi.

Yemek bittiğinde yapabileceğim tek şey biraz telefona ya da televizyona bakmaktı. Herkesin o her zaman mutlu yüzünü görmeden edemiyorum çünkü. Bazen biraz ukala olduğumu düşünmeden de edemiyorum. Bir de en iyi hâkimmişim.

Yatağa girdiğimde aklıma birçok soru gelmişti. Açıkçası tek yapmam gereken uyumakken neden böyle oluyordu? Beyin ne garip şeydi ya da düşünmek ne garip şeydi. Saçmalamak ve mantıktan bahsetmiyorum bile. Açık olan camdan uzandığım yerden bakmaya çalıştım, ne de olsa bu düşüncelere boğulurken saatlerce bakacağım yer yine orasıydı.

Binadan içeri girmeden önce şemsiyemi kapattım ve insanlardan uzak bir yerde salladım. Yeterince arındığını düşündüğüm zaman içeri girdim. Gördüğüm tanıdık yüzlere selam vererek ilerledim. Odama geldiğimde programımda olağanüstü bir boşluk vardı. Birkaç dosyayı karıştırdığımda bende ki bir dosyanın hâkim olan diğer arkadaşlarımdan birine verildiğini anladım. Hâlbuki bu dava için güzel düşüncelerim vardı. Belki de bu boşlukta beni diğerlerinden ayıran şeyi öğrenebilirdim.

Mahkeme salonunun soğuk ve oldukça sert olan tahtalarında kıpırdandım. Arkadaşım geç kalmıştı, hem de yarım saat. Hâlbuki ben belki beş belki on dakika geç kalmıştım. Ama belki arkadaşımın işi vardı. Bunu tek bir olaya göre söyleyemezdim.

Herkes gibi ben de ayağa kalktım ve yine diğerleri gibi oturdum da. Dikkat çekmemek için göz önünde olmayan bir yere oturmuştum. Duruşma başladığında her şey çok güzel gidiyordu. Mantıklı şeyler söyleniyor ve vicdan azabına yer verilmeyen bir şeklide duruşma ilerliyordu. Bir süre sonra bir şeyler ters gitmeye başladı. Ne olduğunu anlamak zordu. Biraz önceki saygılı, mantıklı ve vicdanını göz önüne alan kişi yerini, gözlerinden “Bitirelim artık şu işi.” okunan biri gelmişti. Sürekli saatine bakıyordu. Bu adam hiç mi psikoloji okumamıştı. Böyle yapması haklı tarafın gözünde hoş karşılanmazdı. Salonda, davaya dahil olmayanlar bile hakimnin bu hallerine şaşıırıyordu.

Beklediğim gibi olmadı, verilen karar baştan savmaydı. Buna o kadar sinirlenmişim ki içimden bir ses bana bir şeyler fısıldadı. Sanki beni doğru olana itmek için uğraşıyordu. Haklıydı. Duruşma çıkışı kızgın ancak haklı olan tarafın yanına uğradım. Beni gördüklerine şaşırmışa benziyorlardı. Hemen konuya girdim “Arkadaşımı yargılamak istemem ama bu bana pek doğru bir karar gibi gelmedi, isterseniz eğer davanızı tekrar açabilirim. Elimden geleni de yaparım.” Aile bana büyülenmiş gibi bakıyordu. Kafamı salladım “Bana davanın numarasını söylemeniz yeterli .”İçlerinden bir tanesi ellerine dava çıkışı sıkıştırılmış bir dosyayı bana hızlıca uzattı. “Lütfen ...” Dosyayı güven verici bir gülümsemeyle aldım .”Merak etmeyin halledeceğim.” Ailenin gözlerinde gördüğüm o ışık işte beni bu işe itiyordu. Tanrım, lütfen beni bu ışıkların ve umutların içinde boğ.

* * *

Yükselen

Ares biraz etrafını izledi. Ortalıkta çok ürkütücü bir sessizlik vardı. Ares bunu genelde severdi çünkü bu sessizlik büyük fırtınadan önce gelirdi. Mesela en son bu sessizlik onun aynı anda üç savaş çıkarmadan önce vardı.

Ares'in tahmin ettiği gibi oldu. Themis namı diğer göklerin adaleti ve düzen tanrıçası hararetli bir şekilde konuşarak ilerliyordu. Arkasında ise güzeller güzeli ay tanrıçası Selene vardı. Ares hararetli konuşmaları dikkatle dinledi. Anladığı kadarıyla Selene Themis'ten gece için biraz daha zaman istiyordu. Ancak bu Ares'e göre de imkânsızdı. Çünkü güneş yani Tanrı Apollon buna ölümüne karşı çıkardı. Themis, Ares'in önünden geçerken ona kızgın bakışlar yolladı. En çok Themis Ares'i sevmezdi. Açıkçası, kimse Ares'i sevmezdi. Ares bu yüzden diğer tanrıların ve ölümlülerin ona nasıl baktığını umursamazdı. Selene'de, Ares'in önünden geçerken Ares onu kolundan tuttu ve konuşmaya başladı. "Biliyor musun Selene, bence insanlar en çok Apollon'u seviyor." Selene ona enteresan bakışlar yolladı. Themis ise arkasından Ares'in sesini duyduğunda hızlıca onlara döndü. Ares ise konuşmaya devam etti.

"Neden herkes Apollon'u seviyor biliyor musun? Çünkü o insanlara güzel şeyler vad ediyor. Senin gibi ilham falan değil. Sence de bu haksızlık değil mi?"

"Değil Ares, haksızlık falan değil !" Themis Selene'yi kolundan çekti ve onu biraz sarstı. Çünkü Ares'in inanılmaz bir ikna yeteneği vardı. Selene kafasını sallayarak kendine geldiğinde ikisine de düşmanca bakmış ve yükselerek oradan uzaklaşmıştı. Ares bunu izlerken gülüyordu. Themis ise onun boynuna yapışacakmış gibi duruyordu. "Ares, tanrılar arasında savaş başlatmaya çalışmakta ne demek?! Bunu yapmazsın."

Ares onu dinlemek zorundaydı, çünkü Themis onun kandıramadığı tanrılardan biriydi. Bu yüzden kafasını umursamaz bir şekilde salladı. Sonuçta büyük planlarını kimseye anlatamazdı ve bu planları gerçekleştirene kadar herkese boyun eğiyor gibi gözükmeliydi.

* * *

Elimdeki dosyayı sinirli bir şekilde yere fırlattım ve yere çöktüm. Davayı tekrar açmak için verdiğim dilekçe reddedilmişti. Şuan da aklıma hiçbir çıkış yolu gelmiyordu. Sıkışmış gibi hissediyordum. Ellerimi saçlarımdan çektim ve ayağa kalktım. Birkaç metre ilerimdeki dosyayı elime aldım ve sinirlerimi, kırılmış duygularımı bir kenara bıraktım. Ne yapabilirdim? Nasıl dosyayı tekrar açtırabilirdim. Hızlıca odamdan çıktım ve arkadaşımın odasına hızlı adımlarla yürüdüm. Koridorda tek yankılanan ayak sesleri benimdi. Kendimi yine en ücra köşede unutulmuş ve yerine yenisi alınmış biri gibi hissettim. Kapının önüne geldiğimde ellerimin titrediğini hissettim. Birkaç derin nefesten sonra kapıyı çaldım. İçeriden istediğim sesi duyduktan sonra içeri girdim. Arkadaşım elindeki dosyalara kafası karışık bir şekilde bakıyordu. Oturmam için masasının önündeki boş sandalyeyi işaret etti. Sandalyeye oturum ve işini bitirmesini bekledim. Tahminimce beş altı dakika sonra dosyaları masaya bıraktı. Bana baktı.

“Sorun nedir ?”

Elimdeki dosyayı masaya bıraktım, okuyabilmesi içi ona çevirdim. “Bu dosyayı tekrar açmanı istiyorum .”

Dosyaya biraz baktı, ardından kapattı ve bana geri uzattı. “Neden ?”

“Çünkü verdiğin kararın çok sağlıklı bir karar olduğunu düşünmüyorum .”

“Bu seni ilgilendirmez .” dedi soğuk bir sesle ve keskin bakışlarla.

“Bu beni ilgilendirmez mi, verdiğin ceza sence doğru mu? Onların hayatı resmen senin ellerindeydi. Ama sen bunu kullanamadın .”

“Bu davayı bana verdiler seni dediğim gibi zerre ilgilendirmez .”Bilmiş tavırlarla ona baktım .”Haklısın belki de güzel bir dil kullanmak yerine tahtını sallamalıyım. Haklısın, öyle yapmalıydım. Sana insanca anlattığım için özür dilerim.”

Endişeli bir şekilde bana baktı .”Ne, sen neyden bahsediyorsun ?” Ayağa kalktım ve masadaki dosyayı hızlıca çektim “ Bu dosyayı senden alabilmek için elimden geleni yapacağım, tanrı şahidimdir .” Odadan hızlıca çıktığımda hemen duvara yapışıp birkaç kez nefes aldım. Kalbim bu tür şeyleri hep yaşırdı, en çokta davalardan sonra. Kendime geldiğimde bakanlığın odasına çıktım. Kapıyı çaldım ve içeri girdim. Onunda işleri başından aşkın görünüyordu. Ancak zaman kaybetmek bana göre değildi.

“Sizinle konuşmalıyım .”

“Evet, ne oldu ?”

Elimdeki dosyayı masasına koydum , “Bu davayı tekrar açmanızı ve hâkimliğini de ben yapmak istiyorum .” Bana anlamaz bir şekilde bakarken aklımdan bin bir şey geçti. Ancak bunların getirdiği en ağır his üzüntüydü. Herkes işini doğru yapamazdı. Dünyadaki tüm davalara bakamazdım. Ancak elimden geleni yapardım. Vicdanını yitirmiş bir dünyadan başka nedir ki cehennem?

* * *

Ares, yine olduğu yerde durmuyor ve ortalığı karışmak için kendine yer arıyordu. Artık sıkılmıştı ve ortamda istediği kıvama gelmiş gibiydi. Artık onun zamanıydı. Bir buluttan diğerine uçarken bağırıma başladı. “Hermess!” Daha atladığı ikinci buluta basmadan Hermes o bulutta bitti .”Ne oldu yine Ares ?” Ares gülümsedi.

“Beni Zeus’a götür .”

Hermes onu biraz süzdü. “Neden ona gitmek istiyorsun, onunla ne yapacaksın?” Ares ellerini salladı. “Ohoo, çok işim var benim onunla. ” Hermes kaşlarını çatı. “Hayır, onu kendin bul .” Daha Ares konuşmadan ortalıktan Hermes kayboldu. Ares ise bağırdı. “Ahh, Hermes. Beni uğraştırıyorsun .”

Yükselen

Ares, Zeus'un görkemli tahtının etrafında uçmaya başladı. "Güçlerini mi deniyorsun? Eminim buna gerek yok. Tanıdığım en güçlü tanrılardansın ama..." Ares konuşmayı bıraktı ve tahtın en üstü kısmında parmak gezdirdi. Zeus yağmuru bitirdi ve Ares'e baktı. "Ne istiyorsun Ares yine?" Ares ellerini salladı. "Hiç, hiçbir şey. Sadece duyduklarımı söylüyorum. Titanlar evrende cirit atıyor. Sense... Şuan bak bir avuç ölümlü ile uğraşıyorsun." Zeus Ares'a manidar bir şekile baktı "Onlardan evreni zaten isteyeceğim." Ares mutlulukla gülümsedi. "İşte, biliyordum. Onlarla savaşıyorsun." Zeus yeryüzünde güçlü bir şimşek çaktırdı. Ares bu sesle irkildi ve ayaklarının altındaki bulutlara baktı. "İşte, hazırsın. Ne bekliyorsun Bize hak ettiğimiz evreni ver artık!"

Zeus'un babası bir Titan'dı ve Titanlardan bazıları çoğu tanrıdan bile güçlüydü. Bu yüzden Dünya tanrılarda, evrense Titanlardaydı. Zeus çok uzun süredir tüm evreni istiyordu ancak babasıyla savaşacak gücü kendinde bulamıyordu. Çok riskliydi. Eğer kaybederlerse Dünya'da Titanların olurdu. Ancak Zeus'un aradığını bulmuş gibi gözleri ışıldadı. Ares açıkçası buna pek inanmadı, nasıl yani koca Zeus onun gazını mı bekliyormuş? Ancak Ares buna pek takılmadı ve içine savaş tohumlarını ekmek için yapması gereken tek şeyi yaptı, ona dokundu. Ardından oradan Hermes'e yakalanmadan uzaklaştı.

Poseidon'un deyimiyle tanrılar için olan suda yüzerken birden yanında Hermes belirdi. Hermes ona sinirli bir şekilde bakıyordu "Sen en yaptığının farkında mısın?" Ares suyun içinde omuz silktilti. "Hayır, değilim." Dedi ve sudan hızlıca çıktı. Ukala gülümsemesiyle Hermes'e baktı "Anlatmak ister misin?"

Hermes tek eliyle Ares'in boğazından tuttu. "Zeus iradesizin teki olduğu için şanslısın ama buraya gelmeden önce kimlerle konuştum bilmek istemezsin. Zeus yanına birçok Tanrı'yı alıp Titanların değim yerindeyse kapısına dayandı. Bu savaş bittiğinde Ares kazanan sen olmayacaksın, bu savaşın hatta tek kaybedeni sen olacaksın. "Hermes kayb olduğunda Ares'in eli boğazına gitti. Konuşması açıkçası çok etkiliydi ancak ölümlülere göre.

* * *

Dosyayı sonunda alabilmişim. Odamda dosya üzerinde çalışmaya başlayalı bir buçuk saat olmuştu. Ancak beynimin kulaklarımdan aktığını hissediyordum. Saat dokuza geliyordu ve dışarısı iyice kararmıştı. Bu saatte evde olsam da hiçbir şey farklı olmazdı. Ayağa kalktım ve neredeyse varlığını unuttuğum bacaklarımı kullanmaya başladım. Tabii ki odada boş boş turlarken aklıma yine bir sürü düşünce doldu. Belki de bir tatile çıkmalıydım ya da dosyayı aldığım arkadaşşımla bir daha konuşmamalıydım. Bir an turladığım noktada durdum. Bu iki seçeneğin birbirinden uzaklığı beni de şaşırtmıştı. Masama doğru yürürken kapım çalındı. "Buyrun." İçeri kimse girmedim. Bir süre bekledim. Sonra elimdeki kâğıtlarla kapıyı açtım. Karanlık uzun koridor aynı zamanda da boştu. Karanlığa bir süre baktım. Delirmek için hiçbir sebepim yoktu. Belki de ses çıkaran şey başka bir şeydi. Karanlığa baktıkça içime dolan korku yüzünden kapıyı hızlıca kapattım ve masama tekrar döndüm.

Duruşmaya son yarım saat kala salona girdim ve biraz sanığı, haklı olan tarafı ve salonun inceledim. Salon diğerlerine göre biraz daha doluydu ve çoğunun davanın adı hakkında bile bilgisi yoktu. Sadece izlemeye gelmiş olmalıydılar. Gözüm bu yabancı yüzlerden birini tanıdı. Dosyanın eski sahibi buradaydı. Davayı onu görmeden yapmak zor olacaktı.

Ares altından onu fark etmeden geçen tanrıları izledi. Bazılarında telaş bazılarındaysa Ares'in en sevdiği duygu vardı; kin ve nefret. Ares herkesin böyle nereye gittiğini öğrenmek için içlerinden birkaçını takip etti. Uzun bir takipten sonra Dünya'nın dışına çıkıldı. Satürn ve Uranüs arasında duruldu. Ares herkesi büyük bir kayanın arkasından izlemeye başladı.

Zeus birkaç tanrı ile birlikte Titanların önünde duruyordu. Ancak bazı tanrılar Titanların tarafındaydı. Biraz konuşmadan sonra etrafta şimşekler çakmaya başladı. Onun büyükbabası sayılan Titan Kronos ve namı diğer Zeus'un babası ellerini yana açtı. Ares konuşulanları duyabilmek için onlara biraz daha yaklaştı. Kronos sinirli bir şekilde konuşuyordu.

"Titanlar yönetme işin de çok iyi Zeus, bu savaşı başlatmak istemezsin. Bırak şu şimşekleri."

"Ne, hayır. Bizi çok küçük görüyorsunuz." dedi Zeus yumruğunu sıkarken.

Ares açıkçası Kronos'a katılıyordu. Kâinatın yaratıcıları olan kişiler dört büyük Titan'dı. Bu savaşta kimin kazandığı Ares için önemli değil. Kim kazanırsa kazansın tüm dengeler değişecekti. Ares bunları düşünürken ilk saldırı gerçekleşmişti bile. Ve dört büyük Titan buna karışmama kararı almışlardı. Çünkü onlar kendilerini Titan saymıyorlardı. Kronos ilk saldırıyı öfkeyle karşıladı ve ileri Themis ve akıl-kehanet tanrıçası Phoebe'i sürdü. Bir planları olduğu kesindi. Ares'e göre Themis o taraftaysa, haklı olan taraf o taraftı ancak şuan da kimse bunu düşünmüyordu. Çünkü tam orta da Phoebe'nin sesi duyuldu "Barış!" Herkes bir an ne yapıyorsa bıraktı ve ona baktı. Barış istiyor gibi gözüküyordu ancak Ares Kronos'un yüzündeki o gülümsemeyi yakaladı. Tanrı aşkına bu bir barış çağrısı değil, bu bir suikasttı. Zeus'da dahil herkes Phoebe'ye bakarken Themis yüz perisiyle beraber Zeus'un yanına yükseldi ve elinin üzerindeki beyaz örtüyü kaldırdı. Herkesin gözü bu anda kamaşmıştı. Ares gözü açık olan tek tanrıydı. Ve Themis'in elinde buzdan bir kılıç vardı. Themis bu kılıcı Zeus'un göğsüne hızlıca sapladı. Ortada işte şimdi de bir ölüm sessizliği vardı. Bu ne kadar hızlı olmuştu böyle.

Bu ölüm sessizliği Hermes, Zeus'u oradan hızlıca uzaklaştıran kadar devam etti. Zeus oradan uzaklaştırıldığında ise Ares saklandığı yerden çıktı ve tanrıların üstünde durup elindeki savaş borusunu çaldı. Diğer tanrıları da buraya davet etti. Buna karşılık Phoebe diğer Titan tanrıları çağrımları için kendisine bir sürü elçi yarattı. Bu karşılıklı sürerken ortaya Selene çıktı. Tek işi sonuçta ay değildi. Babası Hyperion onu buraya çağırmıştı ve onun babası da sürgün edilen bir titandı. Savaşın devamında okçuluk tanrıçası Artemis Selene'yi hem yendi, hem de öldürdü ve ayın kontrolünü eline aldı. Savaş çok uzun süre devam etti. Savaşan tanrılardan hiçbiri Titanlardan güçlü değildi. Savaş neredeyse kaybedilecekken ortaya Zeus ve Hermes çıktı. Zeus olduğundan daha güçlü görünüyordu. Ve savaşı bitirecek ayrıca savaşı tanrıların kazanmasını sağlayacak darbeleri Zeus yaptı.

Savaş bitmişti. Titanlar dağılmıştı. Çok fazla tanrı ölmüştü. Savaşı kimse kazanamamıştı aslında. Herkes kaybetmişti. Zeus'un babası Kronos ölmüştü. Themis güçsüz düşmüştü. Ayı ve güneşi artık tek kişi yönetiyordu, Titanlar ise sürgün edilmişti. Zeus'un amacı tüm evreni yönetmekti ancak hırsı kendisini feda etmesine yol açmıştı. Yeri doldurulamayan tanrılar için Zeus parçalanmıştı. Taht boştu. Ve bu kimin işine yarardı biliyor musunuz?

Dava bittiğinde herkesin yüzünde memnun bir gülümseme vardı. Genellikle mahkeme salonundan en son ben çıkardım. Herkesin çıkmasını oturduğum yerde beklerdim. Ancak bugün benimle bekleyen biri daha vardı, dosyanın eski sahibi. Bir süre bakıştık. Sonra ellerimi masada birleştirerek konuşmaya başladım “Sorun nedir? Neden çıkmıyorsun ?”. Bazı şeyleri fark etmiş gibiydi. Ayağa kalktı ve sanıkların beklediği yere geldi ve elini ahşap korkuluklara koydu.

“Yapmam gereken bu muydu ?”

Kafamı salladım “ Evet.” Konuşmanın devamı beni çok heyecanlandırıyordu. Ona yanlış bir şey söylemek ve kırmak istemezdim elbette ancak açık sözü olmak lazımdı. Bana bakmaya devam etti.

“Neyi yanlış yapmışım ?”

“Sen ...” dedim elimi göğsüme götürürken “Burayı unutmuşsun .”

Burukça gülümsedi “ “Bu meslek bana göre değil, değil mi ?”

Ayağa kalktım, masadaki kalemlerimi ve kâğıtlarımı topladım hepsini sıkıca tuttum ve kürsüden inmeye başladım. İnerken de konuşmaya “Birileri yolda tökezledi, yollarını kaybetti diye sonsuza kadar kaybolmuş mu olurlar ?” Elimi kapı koluna koydum ve kapıyı açarken devam ettim “Bazen hepimizin küçük yardımlara ihtiyacı vardır .” Gülümsedim ve odama çıkmaya başladım. Merdivenlerde hissettiğim mutluluk galiba beni ben yapan şeydi.

Savaş on yıl sürmüştü. İnsanlık göklerinde neler olduğunu bilmeden koskoca on yıl geçirdi. Ancak inançla yaşadılar, tanrılarına ne olduklarını bilmeden. Kıyamete ne kadar yakın olduklarını bilmeden.

Savaş bittiğinde tahta Ares geçti, diğerlerini sollaması kolay olmuştu. Çünkü Ares savaşa direk katılmamıştı. Yorgun düşen tanrıları yok etmeyi planlıyordu ancak yapamadı. Geriye kalan tüm güçsüz ancak iyi tanrılar; Hera, Afrodite, Themis ve geriye kalanlar birleşti ve tek bir beden oldu: Enki. Enki bir tanrı bedenydi, normal bir tanrıya benziyordu ancak içinde onlarca ses vardı. Enki, Ares onları bulmadan ve Zeus olmadan gökyüzünden yağdı. Günlerce hatta belki haftalarca yağdı tekrar tekrar her bir yağmur damlası her bir ölümlüye değene kadar yağdı. Bu süre zarfında dünya yeşerdikçe bereketlendi. Enki ise değişti insanlarda kendini gözyaşlarına kapattı. Ne zamanki bir ölümlü doğdu, akan yaşlarla ona da ulaştı. Ares’se geriye kalanları aradı, en azından onları bulmayı umut etti yok etmek için. Ancak onlarda yeryüzünün bir parçası olmuş ve onlara rastlayan insanları nimetlere boğuyorlardı. Ares o zamandan sonra kolay kolay savaş çıkaramadı, çünkü insanların içindeki Enki’yi çıkaramadı. Ancak pek dert etmedi. Tek tük savaşlar da ona yetiyordu. Dünya’yı parmağında oynattığını sanıyordu ancak bazen diğerlerinin yeryüzünde düzeni sağladıklarını hatırlıyordu. Ares’se tanrılar için olan gökyüzünde, fırtına öncesi sessizlikte tek başına boğuluyordu.

Çıkışta onunla karşılaştım küçük bir selam verdim ve karşılığını da aldım. Aslında ilk defa kafam bu kadar rahattı. Demek ki asıl yapmam gereken günü yaşamaktı.

Dışarıda hala yağmur yağıyordu. İlk başta şemsiyemi yanıma aldım ancak dışarı çıkmadan önce şöyle bir yağmura baktım. Birkaç damladan ne zarar gelebilirdi ki? Sonuçta gökten bize en fazla bereket yağırdı.

İLAYDA

PERDE-İ ESRAR*

Fikirlerim,şimdi yaşıyormuşçasına etrafa bakar
Sanki ayakları, kolları, lüle saçları var
Dil-i Yeksan** olunca başlar çırpınmaya kanatlar
Eh! Rotası zaten Perde-i Esrar Perde-i Esrar...

Yollar ,kaldırımlar, şarkılar ve koca binalar
Hepsinin teker teker Yaradanı, hesaplayanı var
Peki ya minik böcekler,pamuk bulutlar?
Eh! Onların akıbeti zaten Perde-i Esrar Perde-i Esrar...

Bitmeyen filmler, şaraplar, kitaplar var
Onların kurdelesini hep aşıklar bağlar
Oysa ki RÜYAlar...
Eh! Uykunun bilinci zaten Perde-i Esrar Perde-i Esrar...

Kuru ekmekler, kara kömürler , isli sobalar
Bunların kitabını KAHRAMAN(!) HALK yazar
Peki ya Beyaz Saraylar?
Eh! Babanın Müslümanlığı zateen Perde-i Esrar Perde-i Esrar...

Sabah akşam televizyonda tiyatrolar oynar
Onlara göre kutular bile dolar taşar
Peki ya küçük çocuklar?
Eh! Yavruların geleceği zaten Perde-i Esrar Perde-i Esrar...

Güneşle birlikte çıkar aydınlığa karanlıklar
Hepsinin dayanıp güvendiği bir lambacı var
Peki ya hangi abdal, bir lambacıya uyar?
Eh! Şu koca Pehlivan'ın akli fikri zaten Perde-i Esrar Perde-i Esrar...

Berkay PEHLİVAN

*PERDE-İ ESRAR: 1. Farsça gizliliğe, bilinmeyen geçilen sınır çizgisi manasına gelir.
2. Esrar Perdesi Bkz: Ömer Hayyam -Rübailer
**Dil-i Yeksan: Farsça gönül manasına gelir.

HAVACILIKLA İLGİLİ İLGİNÇ BİLGİLER

- Bilinenin aksine uçaklarda teneffüs edilen hava en temiz havadır. Çünkü uçaklarda hastanelerde kullanılan hava filtreleme teknolojisi kullanılır.
- Uçak kazalarının %90'ı kalkış ve iniş esnasında olur.
- Uçuş öncesi yolcuların ağırlığı hesaplandığından iniş ve kalkışlarda birkaç yolcunun aynı anda yer değiştirmesi uçağın dengesinde değişimlere yol açabileceğinden yolcuların yerlerinde oturması zorunludur.
- Uçaklar yıldırım geçirmez olduklarından hiçbir uçak yıldırım düşmesi nedeniyle düşmemiştir.
- 15-16 saat veya daha uzun süren uçuşlar için mürettebatın aşırı yorulmasını önlemek amacıyla uçaklarda 5-10 yatak içeren yatak odaları bulunmaktadır.
- Yaklaşık 5 kişiden birinde uçma korkusu veya "eviofobia" vardır.
- A380'in kanat boyu uçağın kendisinden uzundur. Kanatların genişliği 80 metre iken uçağın uzunluğu 72.7 metredir.
- Chicago O'Hare's uluslararası havaalanında her 37 saniyede bir uçak inip kalkmaktadır.
- Yaklaşık 3 saatlik bir uçuş süresince vücudumuz 1.5 litre su kaybeder.
- Uçakta tuvaletlerin kapısı acil durumlarda hızlı erişim sağlanabilmesi için dışarıdan da açılabilir şekilde tasarlanmıştır.
- Ortalama biri için uçak kazasında hayatını kaybetme riski 11 milyonda birdir.
- Pilotların her sene ortalama 3 saat ücretsiz bilet alma hakkı vardır.
- Pilotlar istedikleri takdirde herhangi bir kişiyi o uçuştan menetme ve uçaktan atma hakkına sahiptir.
- Uçağı yardımcı pilot kaldırırsa kaptan indirir, kaptan kaldırırsa yardımcı pilot indirir.
- Pilotlar ve kopyotlar zehirlenme riskine karşı farklı yemek yerler.

Azra Ceren YALÇIN

KADIN KOKUSU

Tüm insanlara verilmiş bazı hediyeler vardır. Bu hediyeler öyle özel şeylerdir ki bize hayatı anlamlı hale getiren her bir detayı gösterirler. Hayatın tadını çıkartmamızı, en güzel anlarımızı keşfetmemizi sağlarlar. İnsanlar ise çoğu zaman bu hediyelerin onlara verilmesi gibi bir zorunluluğun olduğunu, asla geri alınamayacağını düşünürler. Oysaki bu hediyeler her an ellerinden gidebilir. Bir bakmışlar gözlerini mutlak karanlığa açmışlar, o çok sevdikleri şarkıları ve melodileri bir daha duyamamışlar... İşte o zaman bu hediyelerin, duyularının, değerini anlarlar.

“Bakmayı bıraktığımız gün ölmüşüz demektir.”

Para kazanabilmek için, hafta sonu iş ilanlarına bakan baş karakterimiz burslu öğrenci Charlie; görme yetisini kaybetmiş Yarbay Slade’in, akrabalarının Şükran Günü sebebiyle şehir dışına gitmelerinden ötürü, bakım işini kabul etmiştir. Charlie, ne kadar uyumlu ve sakin bir çocuksa; Yarbay Slade de o kadar aksi ve huysuz bir adamdır. Sadece birkaç günlüğüne bakacağını düşündüğü adamın işin aslında inanılmaz farklı planlarının olduğunu öğrenen Charlie, okulunda yaşadığı bir aksiliğin üzerinde bıraktığı yük ve can sıkıntısıyla bu yolculuğa atılır.

Filmde en başta hepimizin huysuz ve dayanılmaz tanıdığı Yarbay, kendini “işe yaramaz, çok önce ölmüş bir adam” olarak görmektedir. İlk başta her ne kadar herkes bu düşünceye hak verse de Yarbay’ın ölmeden önce yapmayı sevdiği şeyleri son bir kez yapmak için çıktığı bu yolda bu hak verme bir yanılgıya dönüşüyor. Yarbay, Charlie’yi kendine hayran hale getiriyor ki sadece Charlie’yi değil; izleyiciyi de kendine hayran ediyor.

“Araba ağır çekiyor, neden? Çünkü omuzunda tüm dünyanın yükünü taşıyorsun!”

Bazı filmleri izler geçeriz. Bazılarının bir kısmı her zaman aklımızın bir kenarında kalır. Bazılarıysa bize dokunur, kendinden bir parça bırakır. Kadın Kokusu, kendinden birçok parça bırakan bir film. Detayları size çok şey öğretir, daima karşınıza çıkar ve insanlık dolu mesajlarıyla kendini unutturmaz, unutturamaz:

Yaşadığınız can sıkıcı olayı yaşadığı yerde bırakmalısınız. İşe, eve, arkadaşlarınıza, ailenize taşımamalısınız. Her an önemlidir, her “anı yaşamak” önemlidir. Tüm sorunlar olduğu yerde kalmalı ve orada çözülmeyi beklemeli böylece omuzlarındaki o yük gereğinden fazla olmayacaktır. Yarbayla Charlie’nin yolculuğunun ilk cümlelerinden bu alıntı. Daha filmin ilk kısmından filme kendinize göre şekil vermeye başlıyorsunuz. Bu öğütleri kendinize alıyorsunuz.

Şimdi sizden birkaç soruya dürüstçe cevap vermenizi isteyeceğim. Sizin için önemli insanları ne sıklıkla arıyor, görüyorsunuz? Ne sıklıkla onlara onları sevdiğinizi söylüyorsunuz? Çevreden gördüğünüz şeylere ne kadar alıştınız? Şiddete, ihanete, saygısızlığa, haksızlığa olan tepkiniz ne kadar azaldı? Yaşadığınız ortam ne kadar kötü bir durumda farkında mısınız?

“Devir dostuna ihanet etme devri, karını aldatma devri, anneni sadece Anneler Günü’nde arama devri. Her şey çok berbat Charlie.”

Toplumda yapılan hataların nasıl örtbas edildiğini, onlara karşı nasıl susulduğunu, değer denilen kavramın kalmadığını, karşılıklı veya karşılıksız saygının kalmadığını, şiddetin kendini her zamankinden fazla gösterdiğini, ahlak çerçevesi denilen bir şeyin kalmadığını, gitgide özümüzü kaybettiğimizi fark etmediniz mi? Ben cevap vereyim fark ettiniz ama üstüne düşünmediniz hiç. Düşündünüz ama zamanınız yoktu, dikkatiniz dağıldı bir şey yapamazdınız. Filmde şanslısınız ki bunu düşünecek, düzeltmek için çabalamanın gerektiğini fark etmeniz için yaklaşık beş dakikanız olacak. Bu beş dakikada daha önce fark edip üstünde durmadığınız her şeyin üstünde istesenez de istemesenez de duracaksınız ve biraz olsun kanıtlanabilir, gösterilebilir bir farkındalık kazanacaksınız.

Yapmayı en çok sevdiğiniz şeyi düşünün, asla vazgeçemeyeceğiniz bir şeyi. Önünüze çıkan ufak tefek veya büyük şeyler onu gerçekleştirmenizi engeller miydi? İlk başta herkese bu sorunun cevabı evet gibi gelir ama düşününce hiçbirimizin aşamayacağı bir engel yoktur. Filmdeki tango sahnesini izlerken bu düşünceyle ilgili de düşünecek zamanınız olacak. “Başrolümüz tango yapıyor ama göremiyor sıkıntı olmaz mı? Nasıl mümkün ki bu? Belki de karakter aslında görebiliyordur.” Bu yorumlar illaki aklınızda dolanacak ama sahneyi dikkatli izlediğinizde Yarbay’ın o an ki mutluluğunu, kendinden eminliğini göreceksiniz. Tangonun Yarbay için ne ifade ettiğini, Yarbay’ın uzun cümleleri olmadan anlayacaksınız. O zaman fark edeceksiniz ki önünüzde sizin dışınızda bir engel yok. Sevdiğiniz şeyleri yapmamanız için bir bahaneniz yok.

“Tangoda hata olmaz. Hayat gibi değildir, basittir. Bu yüzden tango harikadır.”

Demek istediğim şudur ki Kadın Kokusu izleyip geçeceğiniz sıradan bir film değil. Anlattığı, gösterdiği şeyler her daim aklınızın bir köşesinde bulunacak belki bir süre sonra tozlanacak ama asla tam olarak yok olmayacak. İstedığınızde o tozları silecek ve tüm o sahneleri hatırlayacaksınız hatta belki de onlardan yararlanarak öğüt vereceksiniz. Tekrar tekrar izleyecek ve ilkinde aldığınız o keyfi defalarca daha alacaksınız. Ezberlediğiniz sahnelerin gidişatını bilmek, filmin her bir detayına hakim olmak sizi rahatsız etmeyecek aksine güzel bir hissiyat verecek. Kendinizi belki o tango sahnesinde hayal edeceksiniz defalarca. Aklınıza kazınan o hoş melodilerini ne zaman duysanız sizi o sahnenin içine götürecek. Her sahneyi kendiniz yaşamış gibi hissedeceksiniz ve işte tam da bu yüzden o sahnelerin içinde kendinizi hayal etmek bu kadar kolay olacak. Kadın Kokusu size yalnızca güzel birkaç saat bırakmayacak. Size güzel anılar, harika şarkılar, ihtiyacınız olan tüm duyguları ve daha da önemlisi kendinizin gelişmiş, gözleri açılmış bir versiyonunu bırakacak. Sizi içine alacak tüm o sahneleri yaşatacak ve sonunda sizi yepyeni biri olarak bırakmış olacak...

Başucu kitapları olduğu gibi, pek yaygın olmasa da, baş ucu filmleri de vardır. Kadın Kokusu da bu bölüme adını mutlaka yazdıran bir eserdir. Oyuncuları, yönetmenliği ve senaryosuyla kendisine hayran bırakan bu başyapıt sizin de listenize, başucu filmlerinizin arasına bir an önce girmeli ve kendini asla unutturmamalıdır. Umarım ki üzerinden geçen yirmi yedi yıla rağmen değerini yıl fark etmeksizin herkes anlar ve sahip çıkar. Kadın Kokusu’nun sizde de bu kadar güzel hisler bırakmasını, bu kadar geç izlediğiniz için üzmesini, aldığınız keyif için mutlu etmesini, listelerinizin başçeken filmi olmasını isterim. Her zaman filmleri izlerken senaryonun, sahnenin içine girmenizi ve ondan kendinize bir parça almanızı umarak iyi seyirler dilerim...

Pınar ESKİOĞLU

Namütenahi Ay

Ruhumun kordan ateş hudutlarına

Yağan kar bile değmezdi

Aşık zeyrek ise

Nice zillet ne diye çekilirdi

Araftadır benim gönlüm

Karanlık nakşoldu her bucağına

Dönüşüyorum hain bir gölgenin uşağına

Mukavemetim kalmadı canhıraş akşamlarına

Bir el uzanıyor kara bulutlar ardından

Güneşsiz diyarıma rengarenk bilekleriyle

İki yuvar berceste safır

İzliyor yakarışını kordan ateş yüreğimin

O gözler ki hasmıdır karanlığımın

Ve omuzlarından dökülen yaldızlar

Onlardır rehberi bu yolun

Onlardadır şifası dilhunun

Sanki buzdan teni, şefkatle omzuma kuruldu

Bülbülün sevdası yeniden vuku buldu

Benim cennetimdi iptilası olduğum kolların

Ruhum ki alev-keş ancak orada duruldu

Ben çölde bir berduş idim

Hislerime cellat idim

Gözyaşlarından vahanda

Aşkını vazife eyledim

Arda ÜNLÜ

BEŞTAŞ

Düşüncelerimi anlatamazdım kimseye. Kelimeler dilimden dökülmezdi. Yazmak istedim, yıllarca sakladığım düşüncelerimin dışarı çıkması gerekiyordu ve bir gün karar verdim. Yazacaktım. Yazarken duygularıma, düşüncelerime gem vuramayacaktı; kısıtlayamayacaktı hiç kimse beni. Aklımdan geçenleri, duygularımı yazacaktım; kalemle kâğıt benim olacaktı. Engel yoktu, hesap vermek yoktu.

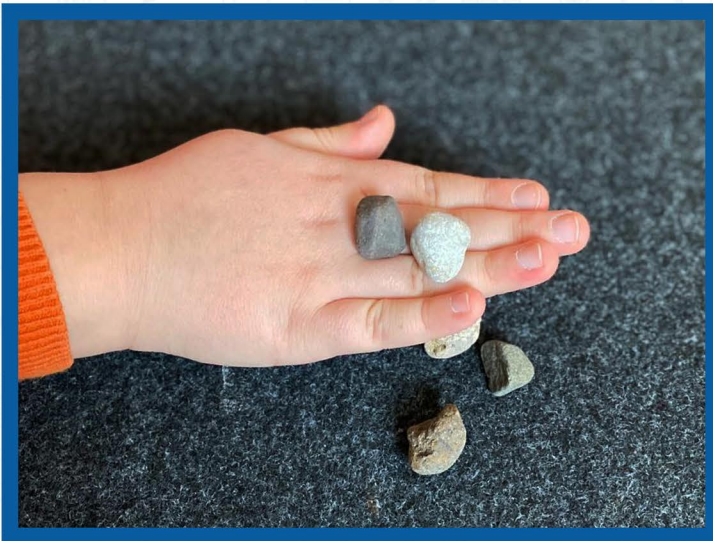
Kimileri hayatı bir oyuna benzetir. Ben de onlardan biriyim sanırım. Eğer hayat bir oyun olsaydı bu oyun kesinlikle “beştaş” olurdu. Elimize taşları aldığımızda onları hemen oyuna dâhil etmek için en güzellerini seçeriz. Bizi galip ya da mağlup edecek beş taşla başlarız oyuna ve hayata. Çocukluk yıllarımız oyunun ilk hamlesi gibidir. Taşları alır oyuna başlarız. Elimizden bir çırpıda atarız taşları, darmadağın olur. Gençlik bir tarafa yaşlılık bir tarafa... Hayata yalnız başlarız. Okul hayatımız, evlilik hayatımız derken taşlar bir bir bulur yerini.

Aile, çocuklar... Kaybetmemek için hep etrafımızda olmalarını dileriz, onları avucumuzda tutmak isteriz oyundaki taşlar gibi. Bırakınca bizden uzaklaşacaklar sanırız ama bazen de taşları uzağa atarız. Aradaki mesafe ne kadar fazla olursa olsun onların hiçbir zaman aklımızdan, gönlümüzden çıkmayacağını da biliriz.

Taşları alır, elimizi köprü yaparız. Taşların en yakınındakiyle en uzağındakini birbirine değdirmeden yani yanmadan taşları içeri atmak için mücadele ederiz çünkü eğer taşlar birbirine ya da köprüye değerse bilersin ki oyunda yanarsın. Bir anlıktır her şey. Hataya yer yoktur çünkü bazı hataların telafisi de yoktur. Oyunun kuralıdır bu, hayatın olduğu gibi.

Taşları alıp elimizde ters çeviririz. Elimizin üstünde iki, üç, bazen de dört taş kalır. Bunlar da bize yaşarken kıymetini bilemediğimiz şeyleri düşündürür. Yere düşen taşlardan biri sağlığımız olsa elimizde kalan taşlardan biri de ailemiz, mutluluğumuz olsa düşenlere üzülürken neden kalanlara sevinmeyiz?

Uzak kalmayı göze alamayız. Bazen yerler ve roller değişir. Taşı o kadar yükseğe atarız ki elimize gelene kadar yerdeki taşları toparlamaya çalışırız. Gerçek hayatta da böyle değil mi? Sevdiklerimizi bir arada tutmaya çalışırız. Bir taş atımlık sürede bir araya getirilemeyecek taşlar gibi yaşarken sevdiklerimizden uzaklaşmayalım. Hepimiz beş taş gibi bir yana savrulmayalım, yaşarken birbirimizin kıymetini bilelim.

Fatma KAŞALTI

HİÇ UYUMADAN NE KADAR DAYANIRIZ?

Belirli miktardaki uyku insanların temel ihtiyaçlarından biridir. Az uyku beraberinde yorgunluk, hiçbir şey yapmayı istememek gibi sorunlar getirebilir. Bir insanın yeterli uykuyu alabilmesi için 8-10 saat uyuması gerekir. Bu saatlerden az sürede uyuduğumuzda yeterli uykuyu alamadığımız için zor dayanırız. Peki insanlar hiç uyumadan ne kadar dayanabilir?

Bilimsel deneyler sonucunda bir insanın hiç uyumadan 264 saat, yaklaşık olarak 10 gün, ayakta kalabileceği hesaplanmıştır. Randy Gardner bir bilim fuarında bu rekoru elde etmiştir. Diğer araştırmalarda sekiz ile on gün arası uyanık kalınabileceği bulunmuş, bu konu hakkında birçok deney yapılmıştır. Deney sırasında bireylerde tıbbi, sinirsel psikiyatrik sorunlar görülmemiş fakat uykusuzluk arttıkça dikkat dağınıklığı, motivasyon eksikliği, algıda zayıflık gibi sorunlarla karşılaşmıştır.

Chicago Üniversitesinde farelerle yapılan uyku deneyinde farelerin uykuya dalıp dalmadıklarını anlamak için beyin dalgaları kontrol altında tutulmuş, uzun süren uykusuzluktan sonra öldükleri gözlemlenmiştir. Ölüm sebepleri tam açıklanamasa da hipermetabolizmaya bağlanmıştır. Hipermetabolizma ise bazal metabolizmanın yüksek oluşu, vücut metabolizmasının hızlanmasıyla belirginleşen durumdur.

Sonuç olarak uykusuzluktan ölen bir insan kayıtlara geçmese de yeterli uykuyu her zaman almaya çalışmalı, uykusuzluğu çok ertelememeliyiz. Fakat çok nadir görülse de morvan sendromuna sahip insanların aylarca uyuyamadığı, insomnia gibi bir hastalığa sahip insanların ise uykuya tam dalamayıp, gözlerini birkaç dakikadan fazla tutamadıkları gözlemlenmiştir. Bunlar yalnızca birkaç istisnadır.

Uyku çok önemlidir. Büyüme, gelişme ve bazı saatlerde vücut için gerekli hormonların sağlanması gerektiğinden uyku büyük bir ihtiyaçtır. Hadi şimdi kendinize güzel bir uyku düzeni oluşturup kendinizi uykunun huzurlu kollarına bırakın.

İyi uykular...

Mina ŞAYLI

Yükselen

YAŞAMAK KAYGISI

**Yaşamak,
Nedir ki yaşamak?
Yoksa şu uğuldayan rüzgarın fısıldayışlarında mı?
Ya da bir bebeğin ilk gülüşünde mi saklı?**

**Bence ötesi, varoluştur yaşamak,
Hatta daha ötesi,
Hissetmektir yaşamak.
Farkına varmadan anlamaktır.**

**Nasıl ki bir kuş,
Korur yuvasını,
O kuşu hissetmektir yaşamak,
Ve hatta gerektiğinde o kuş olmaktır.**

**Yaşayın dilediğinizce,
Hissedin gerçek varoluşu damarlarınızda,
Ama unutmayın, topal bir kuş gibidir yaşamak
Yürürken tökezler çünkü hürriyeti göklerde saklıdır.**

Elif İMİL

HİKÂYE

Uzaktan gelen trampet sesleri gittikçe yaklaşıyordu. Adım adım. Ancak kendinden emin bir şekilde. Ve tok sesleriyle diğer davullar da katılıyordu bu senfoniye. Bu bir masumiyet bandosuydu adeta. Küçükken şehre indiğimizde gördüğüm o geçit alayına ne kadar da çok benziyordu. Rengârenk, cıvıl cıvıl, mutluluk dolu... Ve o eski bandonun sesini duyuyorum sanki oturduğum yerden. Ta geçmişten gelen bir ses... Asla unutamadığım ve unutamayacağım o harmoni... Ve bakıyorum etrafıma, her şey ne kadar çok değişmiş. O masumiyetin yerini keder almış, arkadaşlarımdan ve yakınlarımdan kimse kalmamış. Terk edilmişim ve upuzun yıllar sonra bunu ancak fark ediyorum. Hayat beni ne kadar değiştirmiş. Tam da o anda camdan bakıp görüyorum ki bando da değişmiş. Eskiden rengârenk olan kıyafetlerin yerini gri ceketler almış. O tatlı melodi bir keder tınısına dönüşmüş. Yüzlerinden enerji akan çalgıcıların yerine iskeletler gelmiş adeta. Herhangi bir şekilde birbirinden ayırmak veya tanımak imkânsız. Ne isimleri var ne de sıfatları. Sadece önlerindeki yolu yürüyorlar. Bu detayları gördükçe merakım artıyor ve hemen aşağı iniyorum. Dışarı adımlımı attığım anda soğuktan tüylerim diken diken oluyor. Ancak etrafıma bakınca diğer insanların üşümediğini fark ediyorum. Yukarı çıkmayıp devam ediyorum yürümeye. Adımlarım beni bandoya doğru sürüklerken bir yandan da düşünüyorum. Bütün anılarım gözlerimin önünden geçiyor sanki. Bütün üzüntülerim ve hayal kırıklıklarım, sevinçlerim, mutlu anlarım... Ve küçükken onunla şehre indiğimiz anı hatırlatınca kendimi tutamıyorum. Onun bana söylediği son sözler, davulların her bir vuruşuyla kulaklarımda çınlıyor. Sözleri duymazdan gelip yürüyorum. Bando yaklaştıkça benim de onlara katılma isteğim artıyor. İçimdeki bir ses gidip onlarla birlikte yürümemi söylüyor. İç sesimi dinleyip bandonun arkasından yürümeye başlıyorum. Tam bir hata yaptığımı düşünürken diğer insanlara bakıyorum. O iskelet gibi dediğim yüzler bana yorgun bir biçimde gülümsüyor. Her ne kadar etraf anılarımdaki gibi cıvıldamasa da birlikte yürüdüğüm bu insanlar bana mutluluk veriyor. Ve o başlayan şarkı bana onun sözlerini tekrar hatırlatıyor. Yıllar sonra ilk kez anlıyorum onun ne kadar haklı olduğunu. Bana bir gün beni bırakıp gitmek zorunda kalacağını ve ileride neyle karşılaşsam karşılaşayım yürümeye devam etmem gerektiğini söylemesi ne kadar doğruymuş. O zamanlar bu sözleri anlamayacak kadar genç ve tasasızmışım meğer. Ancak hayatın gerçek rengini gördükçe bu sözlerle anlam yükleyebiliyorum. Ve yol arkadaşlarımla amaçlarımız ve hikâyelerimiz farklı olsa da hayallerimize çıkan bu zor ve kasvetli yolda hep birlikte devam edeceğiz. Sona varıncaya dek.

Sera ALTUNER

HAYAT DÖNGÜSÜ

**Sabah kalkarsın yediye karşın
Alarm çalar ,susturamazsın
Hayal kırıklığıyla okula varırsın
Uykun gelir ama uyuyamazsın...**

**İlk ders geçer anlayamazsın
Gözünden yaşlar gelir ama
Ağlayamazsın
Uykun gelir, uyuyamazsın...**

**Ders sınavsa önemseyemezsin
Sınav mat ise vardır bir şansın
Sınavdan sonra edebiyatsa dersin
Uykun gelir ama uyuyamazsın...**

**Öğle arasıdır, vardır iki seçenek:
Ya arkadaşlarınla oyun oynarsın
Ya da kitabını alır, çalışırsın
Ama uykun gelir, uyuyamazsın...**

**Ders dindir hocan der:
Sözünde doğru ol, yalandan kaçın
Her işte adil ol soracaktır Hakk'ın
Hafif dalarsın ama uyuyamazsın...**

**Matematik gelir sevinemezsin
Sorular çözülür ama anlayamazsın
Dert yakınır, anlatamazsın
Uykun gelse bile uyuyamazsın...**

**Sonunda gidip eve varırsın
Bir anda durup sarsılırsın
Sınavın vardır, çalışmalısındır;
Uykun gelir ama uyuyamazsın...**

Abdullah Enes ÇELEBİCAN

DEDE KORKUT VE YÜZÜKLERİN EFENDİSİ

Dede Korkut Hikâyeleri Türk edebiyatında önemli kilometre taşlarından biridir. Nitekim Fuat Köprülü “Türk edebiyatının bütün ürünlerini terazinin bir kefesine, Dede Korkut’u da diğer kefesine koysanız Dede Korkut ağır basar.” sözüyle bu eserin ne denli öneme sahip olduğunu dile getirmiştir. Bir ön söz on iki hikâyeden oluşan bu başyapıt Oğuzların yaşam tarzı, Türk siyasi yapısı hakkında paha biçilmez bilgiler içermektedir.

Sakaoğlu’nun hikâyelerin bu boyutuna yönelik dile getirdiği aşağıdaki düşünceleri, konuyu daha da güzel ifade etmektedir. “Her kültürün, adeta kendisiyle bütünleşmiş şaheserleri vardır. O kültürü yaşayan insanlar bu şaheserlerde tarihten sosyolojiye, halk biliminden dile, edebiyattan etnografyaya kadar değişik alanlarla ilgili bilgi ve örnekler bulabilir. Türk kültür dünyasının en önemli, en değerli ve başta gelen şaheseri Dede Korkut Kitabı’dır. Eserin çok cepheli olması edebiyattan dile, gelenekten atasözlerine, tarihten coğrafyaya pek çok alana kaynaklık etmesi, bu esere paha biçilmez bir değer kazandırmıştır.

Eserin özgün adı “Kitâb-ı Dede Korkut alâ Taife-i Oğuzân”(Oğuzların Diliyle Dede Korkut Kitabı)dır. On iki hikâyeden ve bir mukaddimeden (giriş/ön söz/dua) oluşan bu eserde, Türklerin bir yandan İslam öncesi hayatları anlatılırken diğer yandan Müslümanlığı kabul etmiş toplumun İslam’a ait unsurlara yaklaşımı aktarılır. Hikayelerde dolaylı ya da doğrudan bir kahraman olarak karşımıza çıkan, yaşlı bir bilge olan Dede Korkut’un yaşayıp yaşamadığı ise bilinmemektedir. Bazı İslam kurallarını Oğuz topluluklarına anlatmaya çalışan bir ozandır. Onun ağzından İslamî ifadeler verilir. Dede Korkut; dünyayı, uzlaştırma ve Allah’ın emrine göre düzeltme duygusuyla seven biridir. Çevresindekilere kin ve nefretle değil; hoşgörü ve sevgiyle yaklaşan bir bilgedir.

Eser, on beşinci asırda yazıya geçirilmiştir. Kimliğini bilmediğimiz bir kişi tarafından yazıya geçirilen Dede Korkut Hikâyeleri’nin iki el yazma kopyası bize kalmıştır. Bunlardan biri, Almanya’da Dresden kütüphanesinde kayıtlı olan nüshadır. Burada on iki hikâye vardır. Diğer de Vatikan kütüphanesinde yer almaktadır. Burada da altı hikâye mevcuttur. Hikâyelerin başında da bir ön söz bulunmaktadır. Son günlerde bu nüshalara bir yenisi daha eklendi: Türkmen Sahra nüshası.

Bugüne kadar iki nüshası bilinen Dede Korkut Kitabı’nın üçüncü nüshası Türkistan’da bulundu, Dünya Kültür Mirası Dede Korkut Uluslararası Sempozyumu’nda haberi verildi. Söz konusu metinde Dede Korkut’un 13. destanı olan “Salur Kazan’ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesiyle İlgili Hikâye” olduğunu açıklayan Prof. Dr. Metin Ekici, bu destanı, “Dede Korkut’un bilinen on iki boyuna bir katkı olarak on üçüncü boy diyebileceğimiz yeni bir anlatma olarak.” tanımlıyor.

Nüshanın bulunduğunu açıklayan Ekici metinle ilgili şu bilgileri verdi: “Son derece okunaklı; talik yazıyla yazılmış. İçerisinde mevcut Dede Korkut kitaplarında açıklanamayan bazı kelimeleri bulabilirsiniz. Türkoloji alanında dil, edebiyat, tarih ve kültür açısından son derece değerli bir el yazması. Bunu tamamıyla Latin alfabesi ve günümüz Türkçesine aktardıktan sonra bilim, edebiyat ve sanat âlemiyle paylaşacağız.” Ayrıca eski nüshalarının 15. yüzyılda yazıya aktarıldığı biliniyor. Üçüncü nüsha, 14. yüzyılda yazıldığı kesinlik kazanırsa en eski Dede Korkut kitabı olacak ifadelerini kullandı

Ayrıca bu yazımızda değineceğimiz bir başka konu ise Dede Korkut Hikâyelerinin dünyaca ünlü yazar J.R. Tolkien’in başyapıtı Yüzüklerin Efendisi ile olan ilişkisi üzerine. Yeni nüshanın bulunması ve bu nüshadaki yeni hikâyelerin keşfi bu iki başyapıt arasındaki ilişkiyi daha da güçlendirmiştir.

Benzerliklerden ilk olarak yüzük üzerinde durmamız gerekir. Tepegöz'ün de Sauron'un da kendilerine mutlak bir güç ve yenilmezlik bahşeden büyülu yüzüklerinin bütün dünya halk edebiyatı için ortak ve bilinen bir motif olduğu söylenebilir. İki karakter de kontrol edilemez güçlerini temelinde büyüsel nitelikler yatan bir yüzükle edinirler ve varlıkları bu yüzüğe bağılı şekillenir. Tolkien'in yüzüğünün kökeninde İskandinav halk edebiyatının meşhur anlatmalarından olan "Regin'in Hikâyesi"ndeki Regin'in yüzüğünden esinlenme olduğu araştırmacılar tarafından iddia edilir. Fakat fiktif bir eser olan Yüzüklerin Efendisi'nin aksine Dede Korkut anlatmalarındaki Tepegöz'ün yüzüğü daha geleneksel yapıdan beslenen bir anlatma türü olarak yüzük motifine sahiptir. Sauron'un yüzüğü elfler tarafından yapılır; Tepegöz'ün yüzüğünü ise bir peri olan annesi verir. Peri/elf paralelliğine de bu noktada dikkat etmek gereklidir. Her iki karakterde de yüzük iktidar, güç, kuvvet, zulüm veya başka neyin sembolü olursa olsun iyi niyetli insanların eline geçse bile karanlığın sembolüdür, tehlikelidir ve yok edilmelidir.

Bir diğerk benzer nokta ise tek gözdür. Tepegöz alnında tek bir gözle doğar. Sauron ise cismani bedenini kaybettikten sonra Orta Dünya'daki her şeyi izleyen tek bir göz şeklinde varlığını sürdürür. Bulundukları diyara ve o diyarın insanlarına karanlığı getiren bu iki varlık da tek ve hükmeden bir gözle sembolize edilirler. Tek gözlülük, tıpkı büyülu yüzük gibi geleneksel bir motiftir.

Tepegöz-Sauron benzerliklerinden bir diğeri de ikisinin de iyi taraftan kötü tarafa geçmiş olmalarıdır. Tepegöz ilk etapta Oğuz beylerinden biri olan Aruz tarafından evlat edinilir fakat topluma, Oğuz iline yani dolayısıyla düzene ayak uyduramaz. Sauron da ilk olarak evrendeki düzenin bir parçası, iyi tarafın üyelerinden biridir fakat karanlık tarafa geçer. İkisi de doğaları gereği böyle bir tercih yaparlar ve bu halleriyle doğal kötülüğün sembolleridir. İyi tarafta olmaları her zaman iyi tarafta duracakları anlamına gelmez. Düzen onlar için yeterli veya doğru değildir ve bu sebeple karanlık tarafa geçmeyi tercih ederler.

Tolkien meşhur eseri Yüzüklerin Efendisi'ni 1937-1949 yılları arasında yazmıştır. Tolkien'in iyi bir dil bilimci olduğu hepimizin bilgisi dahilindedir. İyi bir dil bilimci olarak Tolkien, dünya kültürlerini de yakından takip eden bir isimdir. Her ne kadar daha çok İskandinav, Germen ve Kelt kültür-dil sahalarından beslense de Tolkien'in dünyadaki dil-kültür araştırmalarına uzak kalması şahsen beklediğimiz bir durum değildir.

Ayrıca son nüshadaki 13. hikayede geçen ejderha motifi Tolkien'in Yüzüklerin Efendisi serisinin öncesini anlatan Hobbit adlı eseri ile de benzerlikler göstermektedir. Hobbit adlı eserinin büyük bir bölümünde karşımıza çıkan Smaug adlı ejderha ile 13. hikayedeki üç başlı ejderha benzer özellikler göstermektedir. Thorin Meşekalkan'ın Smaugu alt edişı bir nevi Salur Kazan'ın üç başlı ejderhayı alt etmesi ile örtüşmektedir. Her ikisi de itibarlarının önünde büyük bir engel olan ejderhayı sonunda alt etmektedir.

Bu iki başyapıt daha da derinlemesine incelendiğinde bu benzerliklerin artırılabilceğı şüphesizdir. Belki de Tolkien, Dede Korkut'tan haberdardı ve ona ilham kaynağı anlatmalar arasında Dede Korkut anlatmaları da vardı? Böyleyse bile elimizde net bir kanıt yok. Ufak bir parantez açarak elimizde kanıt bile olsa, yani Tolkien'in Sauron'u Dede Korkut'un Tepegöz'ünden alınmış bile olsa onun ejderhası Smaug aslında Salur Kazan'ın alt ettiğı ejderha bile olsa bu Tolkien'in ne kadar büyük bir yazar olduğu gerçeğini değiştirmez.

Canset ŞENOCAK

KAYNAKÇA

<https://kayiprimtim.com/haberler/dede-korkut-kayip-destan-salur-kazanin-ejderhayi-oldurmesi/>

SAKAOĞLU, S. (1998). Dede Korkut Kitabı İncelemeler- Derlemeler-Aktarmalar. Konya: Selçuk Üniversitesi Yaşatma ve Geliştirme Vakfı Yayınları.

CEHENNEM HIRSIZI

Uzun yıllar önce Kaos adındaki boşluk kendi kendine dönüp duruyordu. Derken Kaos'un aklına neden birkaç şey yaratmıyorum sorusu takıldı. Ne de olsa buna gücü vardı. İlk önce toprağı, ana karayı yarattı. Yarattığı ana kara, kendi ismini kendi buldu: "Gaia" Gaia dişiydi ve bu ablamızın akıl sağlığı pek yerinde değildi aslında ancak bu sonradan açığa çıkacaktı. Gaia kendi kendine üreme mantığıyla Gök'ü (Uranüs), dağları ve denizleri yarattı. Uzun yıllar boyu Gaia ve Uranus(Gök) kendi kendilerine kendi diyarlarında yaşadılar. Ancak bir gün Yer ve Gök'ün çocukları oldu.

İlk batında, yüz kollu ve tam anlamıyla canavar gibi görünen Hektonkheriesler doğdu. Hektonkheriesler çok iyi taş işlerler ve savaşta tam bir canavarlardır. Kikloplar Yer ve Gök'ün ikinci batında doğan çocuklarıdır. Tek gözlü devlerdir. Demir işlemede üstlerine yoktur ki tanrıların silahlarını da onlar yapmıştır. Uranüs onları hiç sevmedi hatta Kikloplar ve Hektonkheriesleri çirkinliklerinden dolayı Tartarus'a hapsetti.

Yer ve Gök'ün son batında doğan çocukları ise Titanlar oldu. 12 Titan kardeş vardır. Kronos, Okeanos, Tethys, Hyperion, Theia, Koios, Phoebe, Rhea, Mnemosyne, Themis ve Kriyus. Bu kardeşler çok güçlülerdir.

Bu son çocuklardan sonra Uranüs iyice kendi diyarına kapandı.

Gaia ise çocuklarına bakmaya başladı. Ancak Uranus sürekli böbürleniyor en büyük benim diyordu. Gaia buna çok sinir olmuştu çünkü Gaia ilk yaratılan varlıktı. En sonunda bir gün kafası attı. Kendi içindeki metallerden yapılmış çok keskin bir orağı on iki

Titan kardeşten en küçüğü Kronos'a verdi, babası Uranüs'ü öldürmesini istedi. Uranüs ölümlük oğlu Kronos'a: Sen de bana yaptığın gibi öleceksin, diye lanet etti. Ölümlük parçaları denize düştü ki bundan dolayı daha sonra bir tanrıça da oluşacaktı. Ancak Kronos laneti umursamadı ve Etna Dağı'ndaki kalesinde keyfine bakmaya başladı.

Kronos dışındaki Titanlar evlendi ve çocuk sahibi oldular. Kronos sarayında herkesin bu mutlu haline bakıp iç çekmekle meşguldü. Üstüne üstlük çok da sinir olmuştu bu hale. Rhea ilk kuşak tanrıları doğurdu. İlk önce Hestia doğdu hop mideye çünkü Kronos Uranüs'ün lanetinin gerçekleşmemesini istedi. Demeter doğdu gene aynı olay, Hera doğdu gene aynı olay, Hades doğdu gene aynı olay, Poseidon doğdu gene aynı olay en sonunda Rhea'nın sabrı taşı ve bir daha çocuk yapmayacağım, dedi ancak son olarak Zeus doğdu ve bu sefer Rhea Gaia'dan yardım istedi.

Zeus bir mağarada yanında ona sınırsız süt veren büyülü bir keçi ve rüzgâr perileri ile büyüdü. Zeus çok hızlı, çok kısa bir sürede büyüdü ve kaslandı. Rhea ona Kronos'un nasıl biri olduğunu anlattı sürekli. Zeus en sonunda bir gün Kronos'un sarayında bir iş yapmaya başladı. Kronos'a özel içkiler hazırlıyordu. Bir gün Zeus Kronos'a özel bir karışım hazırladı. Karışımındaki birkaç baharat Kronos'u kusturmaya yeterdi. Zeus Kronos'un karnındaki beş tanrıyı dışarı çıkarmanın en kolay yolunun bu olduğunu düşünmüştü. Zeus'un hazırladığı özel karışım içecek Kronos'un pek hoşuna gitti. İçtikçe içti. Sabaha karşı Kronos kusmaya başladı. Her öğürmesinde midesinden bir Tanrı fırlıyordu. Poseidon, Hades, Hera, Demeter ve Hestia... Esaretten kurtuldular. Kronos içkili olduğu için tırpanına uzanıp tanrıları öldüremedi ve tanrılar oradan kaçtı. Tanrılar anneleri Rhea'nın nasihatı ve rehberliği ile Tartarus'a inip Kiklopları ve Hektonkheriesleri kurtarma planları yapmaya başladılar. Kikloplar onlara Kronos başta olmak üzere düşman tüm Titanlarla savaşmak için silah yapabiliirdi. Tanrıların Kikloplara ihtiyacı vardı.

Yıllar evvel Uranüs'ün Tartarus'a hapsettiği üç büyük Kikloptek meşguliyetleri ile vakit geçiriyorlardı. Silah yapıyorlardı. Her gün, bıkip usanmadan. Gün sonuna vardıklarında işledikleri silahı bitirememiş olmak en büyük handikaplarıydı. Uranüs'ün başlarına diktği gardiyan Kampe silahların bitmesine izin vermiyordu.

Kikloplar yıllar sonra tanrılar tarafından kurtarılacaktı. Tanrılar anneleri Rhea'nın ufak ipuçları ile Tartarus'a inip Kiklopları kurtarmak için silah yaptırdılar. Zeus bir silindir aldı. Silindir şeklindeki demir silah Zeus'un elinde güçlü bir şimşeğe dönüştü. Poseidon bir trident aldı ve denizin tüm gücünü içinde hissetti. O trident ile fırtınalar yarattı. Hades başlık aldı, korku yayabiliyordu o başlıkla. Kızlar hiçbir şey alamadılar çünkü Kikloplar'un başlarındaki gardiyan Kampe'nin ölürken attığı acı çığlık Tartarus'taki tüm canavarları harekete geçirdi. Hemen oradan çıkmalıydılar yoksa çok uğraşacaklardı. Oradan Kikloplar'ı ve Hektonkheriesler'i kurtardı ve çıkıp gittiler.

Tanrılar Tartatus'tan çıkınca Olimpos Dağı'nda bir savaş üssü kurdular. Titanlar Etna Dağı'ndaki Kronos'un kalesine karşı savaşa hazırlanıyorlardı. Savaş patlak verdi, taarruz başladı ve tanrılar Etna Dağı'nın yüksekliğini Kikloplar, Hektonkheriesler ve bazı dost titanların yardımıyla yarı yarıya indirdi. Olimpos artık Yunanistan'ın en yüksek dağıydı. Tanrılar artık dünyanın hâkimiydi.

Bundan uzun yıllar sonra dünyada insanlık adında bir ırk Prometheusadlı Titan'ın bir deneyi sayesinde ortaya çıktı. Prometheus Zeus tarafından lanetlendi ve karnı sürekli bir kartal tarafından deşilip tekrar oluşacak şekilde bir dağa zincirlendi. Bundan yüzyıllar sonra günümüze çok yakın bir tarihte tuhaf olaylar şekillenmeye başladı. İstanbul adı verilen kent uzun yıllar boyu imparatorluklara ev sahipliğinden tutun çağ açıp kapatmaya kadar çok fazla olay geçiren o kent, bazı tanrıların en kötü emellerinde sallanmaya başladı. Şimdi düşününce Paris düşmanların postalını görse kapılarını sonuna kadar açmıştır. Berlin'i ikiye ayırdılar ama dünya gene döndü. Fakat İstanbul'da bir şey olunca çağ kapanır çağlar açılır. İstanbul'a bir şey olması dünyada çok fazla ses uyandıracaktır.

Hades aslında kötülük tanrısı değildir ancak sinirlenirse kendi kafasının dikine giden bir tanrıdır. Kendisinin hem miğferi hem de kalesinden bir nar çalınınca küplere binmiştir. Hades'in zebanileri hırsızın izini İstanbul'da Yerebatan Sarnıcı'na kadar kovaladılar ancak oraya giremeden güçleri tükendi. Çalınan eşyalarını geri alabilmek için Hades'in yardım istediğini çevirmeyen Olimpos tanrıları iki melezi, Athena'nın bir kızını ve Hermes'in bir oğlunu göreve göndermiştir. Bu hırsız kısa sürede bulup Hades'e eşyalarını geri vermesi için Olimpos Türkiye'de yaşayan iki melezi Kira ve Surka'yı bu göreve gönderdi. Kira Athena'nın kızıydı. Babası bir doktordu, azda olsa babası ile görüşmekteydi. Surka Hermes'in oğluydu, annesi o on yaşındayken ölmüştü ve bir melez kampında yaşıyordu. Hermes gibi -onun kadar olmasa da- hızlı ve çevikti. Ha bir de kilitleri çözebilir, herkesi kandırabilirdi. Ancak çok sakardı. Kira ise çok zeki bir o kadar dürüsttü. Yani bu görev bu iki dost için fena görev değildi. Surka babasının bir hediyesine sahipti, babasının ayakkabılarına benzer uçmayı sağlayan türden bir ayakkabıya. Kira annesinin kalkanının ve mızrağının bir replikasına sahipti. Peki, bu ikili bu görevde nasıl bir yol izleyecekti?

Kira çok zeki diye düşündü, Surka.

-Ben nasıl oldu da Kira gibi bir kızla aynı göreve çıkmayı başardım acaba?

Surka, bana bir şey mi dedin, dedi Kira. Zihninde geçenlerin diline döküldüğünü fark eden Surka hemen diline hâkim oldu. Zihninden konuşmaya devam etti. Düşününce cidden saçma ancak... Sanırım benim Hades'inmekânına elini kolunu sallayarak girebilen çok az tanrıdan birinin oğlu olmam bunun sebebi. Hades'in huzuruna çıkılacaksa elbetteki bana ihtiyaçları olacaktı. Kira tek başına birçok görevi başarmış olabilir ancak birilerini ikna etmek için benim üstüme kimseyi tanımış olamaz çünkü ben tanımiyorum. Son birkaç gündür İstanbul'da Yerebatan Sarnıcı'nı gözlemliyorum ve oraya sürekli girip çıkan birini gördüm. Çalışan olmadığını da biliyorum çünkü oradaki bir temizlik görevlisi ile ahbap oldum, bana adamın orda çalışmadığını söyledi. Kira birkaç gecedir sürekli Olimpos'a ulaşmak için birçok yol deniyordu. Tanrılara görevin gidişatı ile ilgili haber vermeliydi. Ancak bir türlü başaramamıştı. İstanbul'da Yunan tanrılarının gücü tam anlamıyla yok o yüzden tamamen yalnızız diyebilirim, demişti bana. Yani o hırsız bize görünmeden oradan çıkamaz. Peki, nasıl biz ona görünmeden Yerebatan Sarnıcı'ndaki inine gireceğiz? Onu da Kira halletmeye çalışıyor son üç gündür. Kira da aynı düşüncenin tutsağı olmuştu. Zihninde görevle ilgili çıkmazlar dönüp duruyordu. Surka cidden çok yakışıklı ama çok sakar ve sırf bu yüzden nerdeyse yakalanmamıza sebep oluyordu. Neyse ki hırsızın inine girişi bulabildim ancak nasıl açıldığını bulabilmiş değilim.

Havanın sıcaklığından bunalan Kira kendine su almak için büfeye doğru gidiyordu. Büfeden kendine su alırken bir tane de Surka'ya aldı.

-İçer misin? Yerebatan Sarnıcı'na gidiyoruz. Muhtemelen hırsız içerde. Senin yeteneklerin ile kapıyı açıp hırsız yakalayıp Hades'in eşyalarını geri alacağız. İyi ki odaya girmek için ahbap olduğun temizlikçi yeteneklerin sayesinde anahtarları aşırmanı(çalmanı) istedim ve sen

de aldın. Odayı açınca neler olacak emin değilim ancak ne olursa olsun Hades'in eşyalarını geri alacağız. Geldik hadi şu kapıya bir bak.

-Odanın kapısını açsana Surka! Yakalanacağız şimdi senin yüzünden!

-Sakin olsana be, ben ne yapmaya çalışıyorum sanıyorsun sen. Kapı nerdeyse açıldı, bekle biraz.

Kapı açılınca gördüğü Kira'yı çok şaşırtmıştı. Onları içerde sadece bir masa ve üstünde bir anahtar karşıladı. Odada hiçbir şey yokmuş gibiydi ancak hisleri buranın bir tuzak olduğunu söylüyordu ona. Anahtarın üstünde Antik Yunan harfleri ile "Tazının Koruduğu Diyar" yazıyordu. Hades'in cehennem anahtarlarından biriydi. Cehennem anahtarları kapıyı içeriden kilitlerdi. İyi de bunun anlamı... Anahtarı içeriden biri alsa Hades kesinlikle fark ederdi. Hırsız bir tanrının oğlu ya da kızı da olamazdı, Hades yine fark ederdi. O halde bir canavarın, Tartarus'tan gelen en kötü canavarlardan birinin peşinde olduklarını anladı.

-Surka! Hırsız Tartarus'tan gelen en kötü canavarlardan biri. Bu durumda bizim de silahlarımızı hazır tutmamız gerekir.

Kira anahtarı alıp bir kesenin içine koydu, yola devam etmek için odayı gözden geçirdi. Duvarda ufak bir çentik vardı ve odanın geri kalanı tozluysen orası ince ince ayrılmış toz tabakalarına sahipti. Bu durumda ya eli aşırı ince biri ya da pençeli biri kullanmıştı orayı. Duvara yaklaştı, çentik yapılmış yuvadan taşı çekince yerde bir kapak açıldı. Şanssızlık Surka tam da kapağın üzerindeydi, aşağı düşmeye başladı. Neyse ki ayakkabıları ayağındaydı ve hızla yükseldi. Kapakla birlikte açılan boşluğa bakınca oranın Tartarus olduğunu gördü ve oradan gelen sıcaklık, ses dalgaları, patlamalar yüzünden ürktü. Surka yukarı çıkınca kapağı kapatmaya çalışan Kira başka bir bölmeyi yanlışlıkla açtı. Bölmede, bilmeceli bir mekanizmayla açılan bir kutu vardı.

-Surka, Dedalus yapımı bir bilmeceli kilit. Bilmecenin cevabı kesenin içinde... Birkaç farklı disk, farklı sembol ve sayılarla kombine ancak ben bu oyunu biliyorum. Anahtarın üstünde yazan taşı Hades'in sembollerinden biri. Akbaba da öyle. O halde ilk sembol: Akbaba olacak. Daha sonra bir sayı var. Hades'in eşi yılın bir çeyreğinde yani üç ay cehennemde kalıyor. İkinci sembol: Üç. En son ise: Nar sembolü.

Çarkı çevirince kutu açıldı. İçinde bir cehennem narı ve Hades'in başlığı vardı. Surka sayesinde kutudan çıkardılar Kira, Surka'nın ellerinin cidden hızlı çalıştığını düşündü. Başlığı ve narı keseye koydular. Odadan çıkarken birinin geldiğini duydular ve hemen silahlarını -Surka kılıcını Kira ise kalkan ve mızrağını- çekip ve beklemeye başladılar. Kapı açılınca karşılarında bir Gargoyle vardı. Bir anda Kira'nın üstüne atıldı ancak kalkanına çarpıp yere düştü. Surka hemen kılıcıyla hayvanı ikiye ayırdı. Kira olayın arkasında daha büyük bir gücün olduğuna emindi. Oradan hemen çıktılar ve Yunanistan'a doğru yola koyuldular. Olimpos'a çıkıp olanları anlattılar. Tanrılar bu olayla ilgileneceklerini söyleyip genç melezleri hediyelere boğdular. Surka, Hades'e her şeyi teslim etmek için özel izin aldı. Kira eve dönerken Surka Hades'in yanına, cehenneme babası ile birlikte gitti. Hades, eşyalarını getirdiği için teşekkür etti. Hermes oğluna görevindeki başarısını kutlamak için yeni bir çift ayakkabı verdi.

Kira evine girerken başka görevlerde Surka'yla çalışmak için artık bekleyeceğim, diyordu.

Simurg

Aslında konumuza çok yakınız ama bir o kadar da uzak. Peki konumuz ne? Konumuz: DEPREM. Son günlerde Marmara'da, Ege'de, Akdeniz'de, Doğu Anadolu'da yani ülkenin dört bir yanında olan depremlerle Türkiye'nin bir gerçeği olan deprem gündeme geldi. Özellikle İstanbul'daki 5,8'lik ve Doğu'daki depremlerle insanlar hayatları için endişe duymaya başladı. Yani umarım öyledir. Çünkü İstanbul'daki depremden sonra tehlikeli olduğu gerekçesiyle mühürlenmiş binaların mühürleri kopartıldı, insanlar o evlerin içine girdi. Depremden sonra bodrum katındaki kolonların demirleri elle ufalanır hale geldi. Bunun nedeninin ise yapımında deniz tuzunun da olması ve tuzun demiri aşındırarak güçsüzleştirilmesi olduğu söyleniyor. Ayrıca bazı kolonlarda midye kabuğu vs. de çıkmış. Bu da o yapıyı taşıyan kolonların ne kadar güçlü ve güvenilir olduğunu gösterir, değil mi? (!) Peki özellikle İstanbul'da, Marmara Denizi'ne kıyısı olan ilçelerde yaşayanların kaç binalarını iyi tanıyor? İyi tanısı, bir 99 depremine daha dayanamayacağını bilse bile bunu ne kadar önemsiyorlar? Ne yapıyorlar CANLARI için? Ben söyleyeyim. "Bizim evin temelini benim babam yapmıştı, çok sağlam yani. 1999 depreminde bile bir şey olmadı. Hem, şimdi ne gerek var sağlamlık testine falan? Hiçbir şey olmaz bu eve!" diyorlar. Bana göre, özellikle eski ve deprem görmüş evlerde yaşayanlar kendi ve sevdiklerinin hayatı için 3000 TL'ye sağlamlık testi yapmayı çok görüyorlar. Bir bakıma kendi hayatları için oturup hayırlısını bekliyorlar.

Peki, olası bir İstanbul depremi nasıl olacak? Artık olur mu olmaz mı faslını geçtik. Bu deprem illaki olacak. Şimdi depremle ilgili temel bilgileri söyleyelim. Yer altındaki plakalar birbirlerini ittirdiklerinde bir parça diğerinin üstüne çıkamayıp beraber yukarıya doğru yükselirse (Ki bunun yükselmesi yıllar yıllar sürer.) dağlar oluşur. Eğer bir plaka diğerinin üstüne çıkarsa bu durum fay hatlarını ortaya çıkarır. Üste çıkan plaka kendi ağırlığını taşıyamayınca da kırılır. Bu kırılmanın etkisiyle de 'deprem' meydana gelir. Deprem sırasında hissettiğimiz şey bu kırılmanın etkisi, tam olarak, değildir. Hissettiğimiz şey enerji boşalmasıdır. Yani deprem kısacası budur.

Şimdi asıl konumuza dönelim: 'İstanbul depremi'. 26 Eylül 2019 Perşembe günü yaşanan, insanlara depremin varlığını ve hiç de şakası olmadığını hatırlatan depremin büyüklüğü 5,8' idi. Beklenen depremin büyüklüğü ise 7 ile 7,5 arasında olacağı düşünülüyor. Şiddet olarak aradaki fark çok yok gibi görünüyor. "Bir virgül bir şey iştel!" değil mi? Ama aslında öyle değil. Önemli olan ne kadar hissedileceği ve vereceği yıkım. Peki depremin şiddetiyle hissetmemiz arasında nasıl bir ilişki var? Hemen açıklayayım. Depremin büyüklüğündeki 0,1'lik bir artış onun yaşattığı şiddeti hemen hemen 3 katına çıkartır. Yani İstanbul'da olan 5,8'lik ve olması beklenen deprem arasında 16-51 katlık bir fark var diyebiliriz.

Merkez üssü İstanbul olan depremler arasında yaklaşık 250 yıl vardır. Marmara fay hattında olan en son deprem 1766 yılında olmuş. O zamanlar Osmanlı'nın elinde olan İstanbul'da depremden sonra tsunamiler olmuş; camiler, medreseler ve daha birçok yapı ya yıkılmış ya da çok ağır hasarlar almıştır. Yaşanan bu deprem İstanbul'un yaşadığı, bilinen, en büyük deprem olarak tarihe geçmiştir. 1766 yılında olan depremle 2020 yılı arasında tam 254 yıl var. Canımız adına bir şey yapmak için kısa da olsa zamanımız var ama zaman daralıyor. 1999'da olan deprem İstanbul merkezli değildi biliyorsunuz. İstanbul'da olmamasına rağmen ağır hasarlar vermiştir İstanbul'a. Yaklaşık 17 bin kişinin canına mâl olmuştur. 17 binden fazla yürek yakmıştır. O zaman İstanbul bu kadar kalabalık, çarpık yerleşmeli bir yer değildi. 90'larda İstanbul'un nüfusu yaklaşık 6,5 milyondur. Şimdi ise 15 milyon. Çarpık yerleşmeyi ve yerine AVM, rezidans yapılan; müteahhitlerin elinden kurtulanların ise nerede olduğunu bilmediğimiz toplanma alanlarını, dayanıksız evleri de düşünürsek bu deprem için artık bir şey yapmamız gerektiğini anlayabiliriz. Peki asıl yetkililer bunun için ne yapıyorlar? Hasar tespitine gidip "Eviniz sağlam, deprem olmadığı sürece bir sıkıntı yok." diyen aşırı mantıklı insanları saymazsak. Evet, sanırım bu soruya yanıt veremeyeceğim. Çünkü 5,8'lik deprem olduktan yaklaşık 2 hafta sonra, bu konuyu bir sonraki depreme kadar rafa kaldırmış olsalar gerek, haberlerde depremden pek de bahsedilmedi. İlkokulda inandığım 'Bir şeyi 72 kere söylersen olur. Düşüncesine onlar da inanmış sanırım. Ama şunu unutmayın ki YARIN HER ŞEY İÇİN ÇOK GEÇ OLABİLİR.

NOT: Bu yazıda yaklaşık 33 kere 'deprem' demişiz (Bu notu saymazsak.). Yani sıkıntı yok hâlâ 39 hakkımız var.

Öykü ÖKCÜ

Yükselen

BEN BUYUM

**Tahtadan evim olmasını isterdim
Merdivenlerden çıkarken ayak gıcırtilarını duymak
Yürüdüğümü hissetmek isterdim
Kaloriferli apartman daireleri değil
Şömineli dağ evinden olsun evim
Odunumu kendim toplasam dağlardan
Kendim çaksam kibritimi
Kendim yaksam şöminemi diyorum**

**Camdan baktığımda karın yağdığını görebileyim
Art arda sıralanmış beton yığınları değil
Akşamları şöminenin içindeki kıvılcımları seyredeyim
Sabah çalar saat sesiyle değil
Canlı kuş sesleriyle uyanmak
Evimin yanında şırıl şırıl akan dere
Seyretsem diyorum onu saatlerce**

**Doğanın yeşilini göreyim
Denizin, gökyüzünün mavisini
Bulutun beyazını istiyorum
Ben dağınık saçlarımı göreyim
Kırışık yüz hatlarımı göreyim
Ben kendimi göreyim aynaya baktığımda
Ve ben
İşte “Ben buyum.” diyebileyim.**

H. Suhan KARACA

AŞKINDAN TUTUŞAN KALP

Yanımdasın ama gidecekmiş gibi, elimi tutuyorsun ama bırakacakmış gibi... Biliyorum utancından. Ama nedir bu belirsizlik, sevmiyor musun -ki biliyorum sevdiğini-, yoksa hem kendini hem de beni mi kandırıyorsun? Peki biliyor musun aşk ne demek? Nedir aşk? Bir aşk bulutu mu yoksa havada uçuşan polenlerin asice havada süzülmesi mi? Bence hiçbir. Çünkü âşık olmak bu kadar kolay ve yalın değil. İlk görüşte aşka da inanmam. İnsanın kendine itirafları olmalı, önce zihninde biri sorucu biri cevaplayıcı olarak iki karakter oluşturup teker teker soruları cevaplamalı. Örneğin gözünü kaçırıyor musun ondan, kıskanıyor musun onu, istiyor musun yanında olmak, elini tutmak, peki büyüyor mu gözlerin o iki saniye göz göze geldikten hemen sonra? Bunlara cevabın evet ise tanımlayamayacağın duygularına da hoş geldin demektir. Bu duygularda kısaca hayallerin ve onun yanında olma isteğin yatacak. Hayallerinin hepsini o süsleyecek ve her an onu düşüneceksin. Ben çok düşünüyorum seninle beni, mesela bir parkta oturmuş sohbet ediyoruz oradan buradan. Sonra sen salıncağın yanına gidip "Sallar mısın beni?" diyorsun, ben de "hay hay" diyip salıncağın kemerini kaldırıyorum. Öyle güzel gülüyorsun ki sanki sallanan benim de göklerdeymişim gibi hissediyorum. O her bana doğru hareketin sırasında saçının o eşsiz kokusu süzülüyor burnuma. Sonra hayal içinde hayale dalıp seni salladığımı unutturken sen de "Hadi ama neden durdun?" diyorsun hafif ama beni mutlu edecek bir kızgınlıkla. Mutlu edecek diyorum çünkü kızarkenki o güzelliğin paha biçilemez boyutlarda. Devam ediyorum usulca sallamaya. Sonra salıncakta sallanırken pamuk şekerci görüyorsun. Senin oraya baktığını görüp hemen soruyorum "İster misin?" diye. Sen daha evet demeden gidiyorum yanına pamuk şekercinin ve bir yerde oturup yiyoruz beraber. Sen bir parça koparıp bana verecekmiş gibi yapıyorsun ama geri çekiyorsun. Beraber gülüyoruz. Peki sen de istiyor musun bunları. Benim seni sevdiğim kadar seviyor musun beni? İçindeki çocukla beni konuşuyor musun? Ama biliyorum, sende seviyorsun beni, konuşuyorsun içindeki çocukla, hayal kuruyorsun ama belki biraz utangaçsın. Ancak inan ki sonsuza dek utansan bile güzelliğin ebediyen devam edecek, aynı gülerken kısılan gözlerinin güzelliği gibi.

Abdullah KAYA

NEYİN YARIŞI?

Sınavlar, gelecek kaygısı, meslek, maaş... Tüm bunları elde edebilmek için yaşıyor ve elde edemeden de ölüyor birçoğumuz. Hayatın yarışına ise daha 7 yaşındayken giriyoruz. Üzerimize bahis oynayanlarsa tepeden bakıp bize neden hayal kurmuyor, neden üretmiyor bunlar diyorlar.

Ben 16 yaşında bir 10. sınıf öğrencisiyim. Okulumda her cuma rehberlik saati denilen 40 dakikalık bir zaman diliminde rehberlik servisi o hafta ne belirlemişse onunla ilgili konuşuyoruz. Geçen cuma günü yine o saatlerden birindeyken öğretmenimiz bizden gelecek planlarımızı ve hayallerimizi bir kâğıda yazmamızı istedi. Kâğıdı önüme aldığımda düşünmeye başladım. Aradan 5 dakika geçtiğinde ben şaşkın kağıtsa boştu. Öğretmenime bu konuda yazacak bir şeyim olmadığını söylediğimde ve diğer arkadaşlarım da benzer şeyler söylediğinde öğretmenimiz sinirlendi. O an bu tavrını çok garip buldum. Hayal kurmamızı bu kadar kısa bir zamanda nasıl isteyebilir diye düşündüm. Asıl garip olanın gelecek ile ilgili bir hayalimiz olmaması olduğunu fark ettiğimde ise gerçek yüzüme tam anlamı ile tokat gibi çarptı ve sordum kendime “Nedir getiren bizi bu hale?” Biraz düşününce kolay olduğunu fark ettim cevabın. Bu yarışta koşarken nefes bile almadan, tek planın düşmemekti o an. Çünkü bu dayatılmıştı bize, daha 7 yaşındayken hem de. “Ödevini bitirirsen eğer çizgi filmini izlersin kaldığın yerden.” “Oynamak istiyorsan dışarıda ders çalış önce odanda.” Ama hiç kimse demedi bize: “Dur! Sakın bırakma hayallerinin ipini.” Yıllar geçti, büyüdük. Artık ne dersler eskisi gibi hafif ne de sınavlar eskisi gibi kolaydı. Gerçekten anlamak istedik önce. Ama soru sormak da yasaktı merak etmek de. Biz de ezberledik. Sınavlar geldi, ezberlediklerimizi kustuk kağıtlara. 100 aldık, 50 aldık. Aslında ikisinin bir farkı olmadığını unutmaya çalıştık. Hiçbirimiz okumaktan şikâyetçi değildik. Sonra hiçbir şeyden şikâyetçi olmamaya başladık. Artık ne sınavlar ne testler ne de ödevler şikâyet sebebiydi. Bunun adına şu an bu yazıyı okuyan kişi kim olursa olsun eğitim demeyecektir elbet. İşte bu kadar açık artık bunun eğitim olmadığı. Bunu gerçek anlamda eğitime dönüştürmek ise mümkün. Ve çok da basit aslında. Sorulara konulan yasaklar kaldırılırsa, merakın yolunu kapayan taşlar temizlenirse ve 120 soru her biri birer mucize olan biz çocukların hayatlarını yontan bir heykeltıraş olma görevinden men edilirse yani bu bir yarış olmazsa artık işte adına eğitim denir bunun. Bunu yapacak olanlarsa ne okul idareleri ne Milli Eğitim Bakanlığı yetkilileri ne de tepemizdekiler olacaktır. Bunu ancak ve ancak toplum yapacaktır. Bizler at değiliz. Kapatıp gözlerimizi göremeyelim diye gerçekleri çiçeklerle dolu muhteşem bir bahçede yaşıyorken, işte burası ki bir cehennem kafesi ancak en hızlı koşanlarınız kurtaracak canını diyemezsiniz. Dünya bir cehennem kafesi değil. O hale getirip getirmemeyi seçenler sizlersiniz. Meslek, maaş, şan uğruna gözlerimizi siyaha boyayanlar da sizlersiniz. Bırakın bu bahçede ne biz çocuklar ne de atlar koşmak zorunda bırakılsın. Özgürce yaşayalım. Ancak bunun için taktığınız o at gözlüklerinizi çıkarması gerekenler de yine sizlersiniz. Onları çıkarıp bu kısır döngüye son verecek olanlar da. Son verelim bu gereksiz, ne idüğü belirsiz, adil olmayan döngüye. Çocuklar yeniden hayal kurabilsin diye!

Dicle BAKIR

YAŞLILIK

Köhneleşmiş düşüncelerim arasında
Zamanla ağarmış saçlarım,
Ne zaman baksam korktuğum aynalar
Yine gülmeyen yüzüm

Zamanın dışına ittiği bedenimde,
Uyumaya yüz tutmuş yüreğim
Sonuna yaklaştığımı bildiğim bir kitaptı
Yaşlanmış, yorulmuş ruhum

Öykü ÇIRAK

Resim: Jozef Israëls - Old Age(Yaşlılık) - 1895

Yükselen

AFFETMENİN ÖYKÜSÜ

Affetmek kimine göre aciz bir yol gibi görünen, üzüntümüzü veya kızgınlığımızı dindirmeye yetemez diye nitelendirilen intikam almaktan vazgeçme olgusudur. Ancak bana göre kendimizi üzmeyi bitirmek, içimizdeki huzursuzluğu atmak, hayata ve yeni fırsatlara odaklanabilmek için bir kaçış yoludur. Affetmek, merhameti de beraberinde getirir; zihnimizin anahtarlarını açar. Marie Rose Balter'ın hayat öyküsüyle bunu daha iyi anladığımı itiraf etmeliyim. Hepimizin hayatına ışık tutacağından emin olduğum bu öykü aslında affetmeyle değişebilecek hayatın sinyallerini veriyor.

Marie Balter 1930 yılında alkolik bir annenin evlilik dışı çocuğu olarak dünyaya gelir. Annesi Marie'ye Patricia ismini verir. Annesinin çok fakir olduğu ve ona bakabilmek için kapı kapı dolaşıp ekmek dilendiği söylenir. Beş yaşına geldiğinde annesi Patricia'yı yurda vermeye Patricia'nın iki yaşındaki kardeşini ise yanında tutmaya karar verir. Neden bir çocuğunu yanına alıp diğerini yurda bıraktığını ise bilemiyoruz. Patricia'ya yurt çalışanları tarafından Marie ismi verir.

Marie yurttan geçirdiği birkaç yılın ardından İtalyan asıllı bir çift tarafından evlatlık edinir. Evlat edinilen çoğu çocuğun hayatının kurtulduğu, düzeldiği, aradığı sevgiyi bulduğu söylenir. Ancak bu Marie için geçerli olmayacaktır. Çünkü bundan sonra yaşayacakları yurttan ve annesiz büyümekten bin beter olacaktır. Bunun nedeni ise Marie'yi evlatlık edinen ailenin sadist çıkmasıdır. Küçük Marie 17 yaşına kadar sistematik bir şekilde evin mahzeninde işkence görür. Bu işkencenin belli olmamasının nedeni ise ailenin uzaktan gayet normal görünen tavırlarıdır. Marie 17 yaşına geldiğinde depresyon kaynaklı felç geçirir. Sadist çift bunun üzerine Marie'yi akıl hastanesine yatırır. Marie'ye gördüğü halüsinasyonlar nedeniyle şizofreni teşhisi konur. Ancak Marie aslında şizofren değildir. Sadece ağır bir bunalım yaşamaktadır. Marie 17 yılını akıl hastanesinde geçirir, 34 yaşına geldiğinde yapılan değerlendirmeler sonucu şizofren olmadığı ağır depresyon ve panik atakları yüzünden bu hâlde olduğu anlaşıncı taburcu edilir.

Artık Marie 34 yıllık eziyetten sonra özgürdür. Önünde 2 seçenek vardır. Sadist çiftten intikam almayı seçse hiçbirimiz yadırgamazdık diye düşünüyorum. Ama o, onları affetmeyi seçti ve hayata yeni bir sayfa açtı deyiminin canlı bir örneği oldu. Okuyamaz diyenlere aldırmadı ve Salem State Üniversitesini kazandı. Tam da bu sırada âşık oldu ve altı yıl akıl hastanesinde yatmış olan Joe Balter ile evlendi. Ancak sanki hayat onun normal bir yaşam sürmesine izin vermiyor gibiydi. Çünkü 6 yıl sonra kocasını ani bir şekilde kan pıhtılaşmasından kaybetti. Marie kocasına çok âşıktı. Yıllar sonra kocası için: "O benim kocam, arkadaşım, öğretmenim ve aşkımdı." diyecekti. Bunlar yetmiyormuş gibi bir de mesane kanserine yakalandı. Ama o mücadeleci ruh bunun da üstesinden geldi.

Yıllarca psikiyatrist hekim olarak çalıştıktan sonra Harvard Üniversitesinde mastır yaptı. Marie, Harvard için yıllar sonra "Harvard bana dünyaya geniş bir pencereden bakma şansı ve yeniden deneme cesareti verdi." diyecekti. Marie bu süre zarfında birçok psikolojik hastayla çalıştı, konferanslar verdi ve biyografisini yazdı. Elli sekiz yaşına geldiğinde ise on yedi yılını geçirdiği Danvers State Akıl Hastanesine yönetici olarak atandı. O bu durumu: "Eğer affetmeyi öğrenmeseydim, bir damla bile gelişemezdim. Yaşamım ziyan edilmiş bir yaşam olurdu. Ve bugün bu hastaneye yönetici olarak dönemezdim." demiştir. Maalesef bu güçlü, azimli kadın 6 Ağustos 1999'da hayata gözlerini yummuştur.

Bugün Marie'nin hayatını konu alan, 3 ödüle sahip olan "Nobody's Child" filmi ve gelirini akıl hastalıkları eğitim merkezine bağışlayan, yazarlığını üstlendiği "Sing No Sad Songs" adlı kitabı hâlâ umut arayanlara umut olmaktadır.

Bu acı dolu anılarla başlayan hayatından ünlü bir psikiyatrist olan bu kadını unutmayalım. Affetmenin bize bahsettiği gücü anlayalım. Çünkü Vandetta'nın da dediği gibi: "Affetmek iyi insanların intikamıdır."

Hayat... Kuş cıvıltıları, menekşe kokuları, etrafında kelebeklerin uçuşması... Bulutlar neye benziyor oynamak, sabahları sağlıklı uyanmak, uyandığımızda güneşin bize günaydın demesi, mutfaktan gelen o nefis kokular ve daha fazlası... Sizce de hepsi bu hayatı benzersiz kılmıyor mu? Size her gün aynı şeyleri yaşamak gibi gelse de bunlar olmadığında ne hissedersiniz hiç düşündünüz mü? Bunu okumayı bir iki dakikalık durdurun ve düşünün: Bir sabah kimsenin size günaydın demediğini veya bir sabah kalktığınızda bir bacağınızın olmadığını... Evet, korkunç bir şey olurdu; biliyorum. O zaman neden hayattayken koca 24 saatlik gününüzü doya doya geçirmiyorsunuz, yarın sağ olacağınız ne malum? Bunu bilemezsiniz. O zaman size tavsiyem bu hayatı kendinize özel kılın, bu hayat sizin. Risk alın, korkmayın, deneyin, bir şeylerle uğraşın, bir şeyleri başarın, kendinizle yarışın, doya doya ağlayın ama sakın doya doya gülmeyi de unutmayın! Karnınız ağrıyana kadar kahkaha atmaya da dostlarınızla vakit geçirmeyi de... Hiçbir şeyi ertelemeyin ve en önemlisi siz, siz olun ve bu hayatı olağanüstü kılın.

Bu hayatı kendiniz olarak yaşayın. Belki de en önemli şeydir bu hayatta. Zaten başkası gibi olduğunuzda kendi hayatınızı yaşamak yerine başka birinin hayatını yaşarsınız ve bunu öğrendiğinizde ise yaşayacak bir şey kalmaz. Ama bu demek değildir ki "Sadece kendi doğrularım var, ben ne dersem o, ne yaparsam o çünkü bu benim hayatım, istediğimi yaparım!" Evet, herkes özgürdür ama başkasını rahatsız etmediği sürece, herkes istediğini yapabilir ama bunlar gerçekten doğru olduğu müddetçe çünkü bunun herkese zararı vardır. Ve başkasına özenmek, örnek aldığın kişilerin olmadığı anlamına gelmez. Elbette güzel örnekleri kendimize örnek almalıyız ki yaşamımıza güzel şeyler katarak onu daha da güzelleştirelim. Ama unutma sen, sen olduğun zaman bu hayat bir anlam kazanır, bir şeyleri başarabilir veya bu hayatı doya doya yaşayabilirsin.

Hata yapmaktan veya başarısız olmaktan sakın korkma. Sen ne zaman korkarsan bunlar içinde kalacak ama korkun da artacak öyle değil mi? Yolun başındayken korkma ve yap elinden geleni. Bırak yanlış çıksın ne olacak ki? Sonradan yapacağın hatayı şimdi yaparak tecrübe kazandın. Hata yapmadan başarı olmaz unutma bunu! O yüzden çıkan yanlışın seni daha iyisini yapman için gaza getirmesine izin ver. Bu hayatta böyle. Biliyorsun bu hayatta senin yapamayacağın bir şey yok. Sadece hemen yapamayacağın şeyler var ve onları da biraz denemeden sonra elbette yapabilirsin. Nerdeyse her gün mucitlerin hayatlarından yeni şeyler öğreniyoruz. Mesela okuldan atılan ama annesinin onu elinden geldiğince eğitip ardından 999 denemesinden sonra başarıya ulaşan Thomas Edison, 999 kez yanılmasının ardından ona yöneltilen bu gücü nereden buldunuz sorusuna "Ampulün icadı bin aşamalı bir süreçti. Hata gibi görünen ilk 999 aşama, bininci ve son aşamaya götüren öğrenmelerle doluydu." diye cevap vermiştir. O yüzden sana isterlerse beceriksiz desinler, yapacağına inanmasınlar, her hatanda sana gülsünler, dinleme sakın onları. Eğer başarmayı gönlünden istersen bunu yapabileceğini unutma. İçindeki gücü ortaya çıkar ve herkese kendini kanıtla.

Sen, hayatındaki zorlukların ardından gülmeyi başarırsan gülmenin ne kadar değerli olduğunu da işte tam o an anlarsın ancak o zaman etrafın çiçek açtığını görürsün. Hayatın bir anlam kazandığını, yaşanılacak kadar güzel bir yer olduğunu, sen güldükçe hayatın da sana gülüp sana güzellikler getirdiğini anlarsın. Evet, hayatımızda birçok inişler çıkışlar olur. Ama önemli olan bunları güzelce atlatmak ve hayatımıza tekrardan devam etmek... Bu zorlu hayat sınavında pes etmemek ve en önemlisi kocaman gülümseyip tekrardan neşe ve hayat dolu olabilmektir. Ağlamak mı istedin? O inişlerde istediğin kadar ağla ama kendini bırakıverme de. O hayatın çıkışlarında da doyasıya sevin. Bu hayatı kendine zehir etme çünkü sen bu hayata bir kere geliyorsun ve bunu doya doya mutlulukla yaşamak için geliyorsun.

İşte bu doyasıya yaşayacağın hayatı kendine zehir etmek istemiyorsan da kötü alışkanlıklardan uzak dur! Hayatı yaşayacağım diye (!) içki içmek, sokak ortasında yüksek sesle konuşup sigara içmek veya bunlara benzer şeyler sana, bana, bize, hiçbirimize bu hayatı yaşatmaz.

İşte bu doyasıya yaşayacağın hayatı kendine zehir etmek istemiyorsan da kötü alışkanlıklardan uzak dur! Hayatı yaşayacağım diye (!) içki içmek, sokak ortasında yüksek sesle konuşup sigara içmek veya bunlara benzer şeyler sana, bana, bize, hiçbirimize bu hayatı yaşatmaz. Başlarda sağ gösterir ama sonra sol vurup seni esir alır. Kurtulmaya çalışırsın ama başaramazsın. Çünkü iş işten geçmiştir ve artık o seni yenmiştir. Başlarda sadece bir kere olur ama sonra seni kendine bağlar ve senin çöküşünü izlemeyi dört gözle bekler. Sen bunları yaparken kendini mutlu hissedersin. "Bu hayata bir kere geliyoruz zaten neden şimdi yapmayayım ki ?" dersin. Ben de dönüp sana "Bu hayata evet, bir kere geliyorsun da neden onu mahvedecek şeyler yapmaya eğilim gösteriyorsun?" derim ve bu konu burada kapanır!

Bu hayatta dostlar ediniz bize yakın biri olsun diye, bize ikinci aile olsun diye. Bunları herkes ister elbette ama işin aslı iyi dost seçiminde. İnsan bunun için çok düşünüp dostunu iyi seçmelidir. Hadi diyelim çok iyi bir dostun var. Onunla gezip dolaşmak için veya dertleşmek için zamanın akıp gitmesine sakın izin verme. Ne zaman bu hayatta olacağımız garanti değil. Vaktin varken çık, dolaş, bol bol eğlen, anılar biriktirin birlikte ve sonraki yıllarda da onları hatırlayıp gülün, üstüne yeni şeyler ekleyin. İkiniz de sınırlarınızı aşın, farklı aktivite veya sporlar deneyin. Bunu yaparken hem hayatın yaşanabilecek kadar harika olduğunu anlayacaksınız hem de dostlarınızın sizin için ne kadar değerli olduğunu. O yüzden beklemeyin ve şimdi en yakın arkadaşınıza mesaj atıp yeni şeyler denemek ve eğlenmek için buluşun.

Bir de bu hayatta yarış diye bir şey var, değil mi? İşte hayatta size "Rakibin kim ki senin?" diye sorduklarında onlara "Kendim!" de. Onlara da dediğin gibi tek rakibin kendin olsun. Elbette başkalarının neler yaptığına bakmalısın. Çünkü insanların hepsinin birbirinden başarılı olduğu durumlar vardır. Onlara bakıp kendini geliştireceksin, araştırma yapacaksın, kendi sınırlarını aşacaksın, yeni şeyler öğreneceksin. Ama diğer insanlar senden başarılı oldukları için moral bozmayacaksın. Çünkü senin rakibin kendin! Neden mi böyle diyorum? Çünkü önde olanlar başarmaya, geride olanlar ise önde olana odaklanırlar. Senin rakibin kendin olsun ki hem başarmaya odaklan hem de kendini geçmeye odaklan. Sen böyle yaptığın sürece yukarıda da bahsettiğim gibi başarıya ulaşacaksın. Ama sakın rakibin kendin diye burnun havada olmasın çünkü olduğu an senin kaybettiğin andır unutma.

Evet, sevgili dostum sana bu hayatı doğru ve doya doya yaşamak hakkında sana birden çok şey söyledim. Dileğim bunları yapman ve bir kereliğine geldiğin bu dünyadan pişman olmadan ayrılman. Sen bunları yaparsan ve bunların üstüne bir şeyler eklersen bu dünyada çok mutlu olursun, unutma. Şimdi eline bir kâğıt, kalem al ve bu hayata veda etmeden yapmak istediklerini yaz. Ve onları vakit kaybetmeden yapmaya başla çünkü bu saatin tik takları durmuyor. Yaptıklarının üstünü renkli renkli çiz ki o ana kadar neler yaptığını görüp kendinle gurur duy. Onları gerçekten isteyip yaptığın zaman neler olduğunu gör ve sakın onların hatalarla sonuçlanmasından korkma. Bu hataların seni doğru yola götüreceğini hiç aklından çıkarma. Kendinle yarış ve söylemekten hiç korkma: "Başaracağım!" Ve unutma sevgili dostum, sen istediğin zaman hayat senin başarman için sana hep yardım edecektir. Her ne kadar engelleri olsa da inanıyorum ki bunları aşacaksın çünkü sen bu biricik hayatını olağanüstü kılmaya geldin ve şimdi hayatın o içten söylediği söze kulak ver: Hoş geldin!

BENGİSU

PLATONİK ŞİİR

Bir şiir armağan etmişim
Bir şiirimiz olsa barınabildiğimiz
Yazın cehennem sıcağında yansak
Kışın ölüm soğuşunu yesek de
Kalbimdeki en güzel şiirim olsan
Adını "sen" koymuşum şiirim
Nefesimi tutsam gırtlığıma kadar Nazım'a
boğulmuşum
Bir piyanodan çıkan ince ses
Bir bardak çay demi bol
Seni iki kulağımla duymuş
Her yudumda sana boğulmuşum
Şiirimde başrol olsan
Yazar olarak yarattığım sana
Biraz hayallerim biraz ay parçası
Sana âşık olmaktan daha fazlası
Kalplerimizdeki isimsiz anlar
Adsız, namsız, platonik kahramanlar
Taze şiirler birikmiş dertler
Ruhumuza katabildiğimiz kadar çocuk
Katabildiğimiz kadar sevgili
Hep sana bir bize öfkeli
Eski ağızdan bitkin türküler
Yeni yetme sözlerden kucak dolusu sevgiler
Şiirimiz olsa diyorum diyarlar boyu
Kanı kaynasa da okuyanın gözleri dolu
Dermanına dert arayanlar söylese
Civarlar aşkımızı ansa da
Bitirilmeye uğraşılmaya türküler
Rengârenk en güzelinden dizeler
Deseler rüya değil güya sahidenmiş
Vaktiyle bir âşık dikenleri sevmiş
Acıyı kalbine gömmüş de
Bir nefes sevgiden ölmüş
Biz istemesek de bir yaşayandan düşmüş
Kader bizi başı dumanlı dağ eylemiş
Yazılsın diyorsan eğer yazılsın ey sevgili
Nereye istiyorsan oradan yazılsın
Şu kalbin buruk merdivenlerinden
Yedi diyar uzaklara istiyorsan
Kismet diyebiliyorsan
Sarı laleleri sulayabiliyorsan İstanbul
toprağında
Ve hâlâ diyebiliyorsan eğer
Yazılsın sevgilim...
Sensiz ben,
Buz kesen şubat aylarına yazılsın
İki kadim kelime arasına yazılsın
Seni seviyorum.

Ethem ATEŞ

Yükselen

YÜKO MASKOT

Güneşimi kaybettim
Günlerime doğman gerek
Yaşama tutunmam için
Yükselen'e gitmem gerek

Yükselen'sin sen bizim canımız
Senelerdir beraber akar kanımız
Seviyoruz seni "canı gönülden"
Hadi arkadaşlar başarı bekleniyor bizden

İskender Baran YILDIZ

AŞK SANDIM

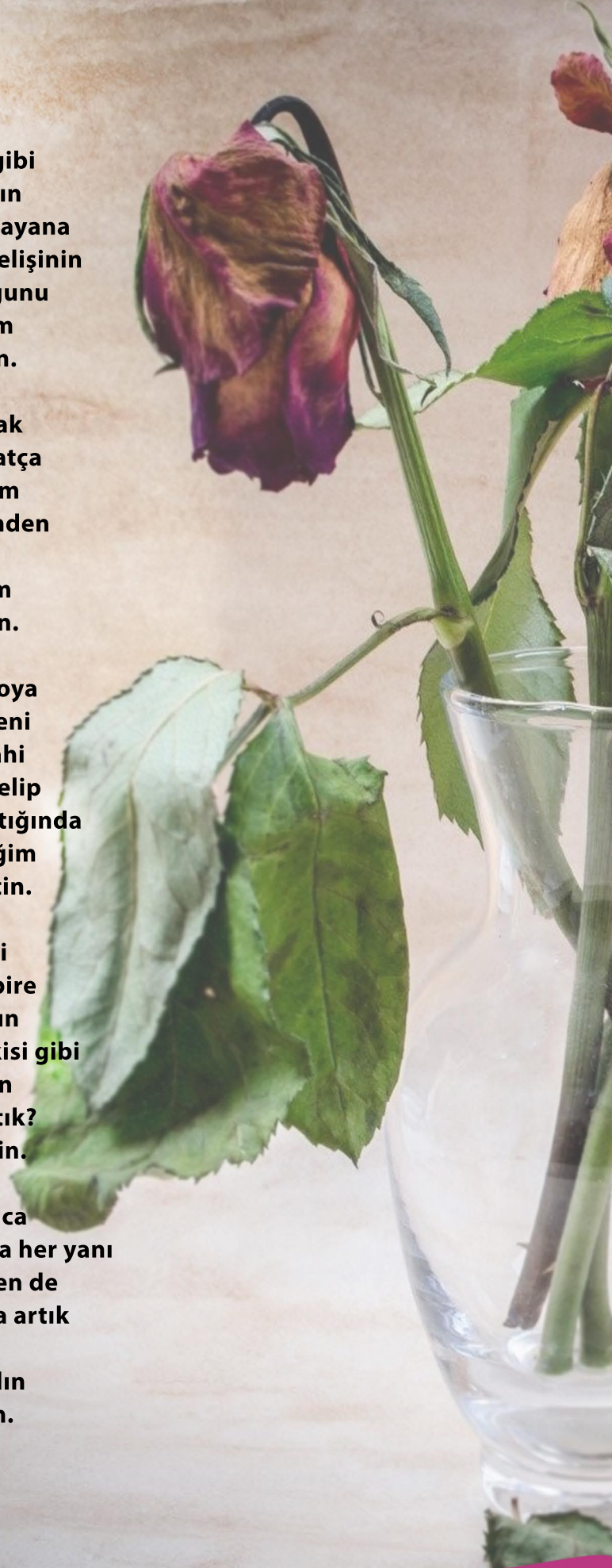
Yeni açmış çiçekler gibi
Toy, bilgisiz ve saftın
Âşık oldun seni ilk koklayana
Bilemedin onun oraya gelişinin
Bahçeni ezerek olduğunu
Göremedin çiçeğim
Görsen üzülecektin.

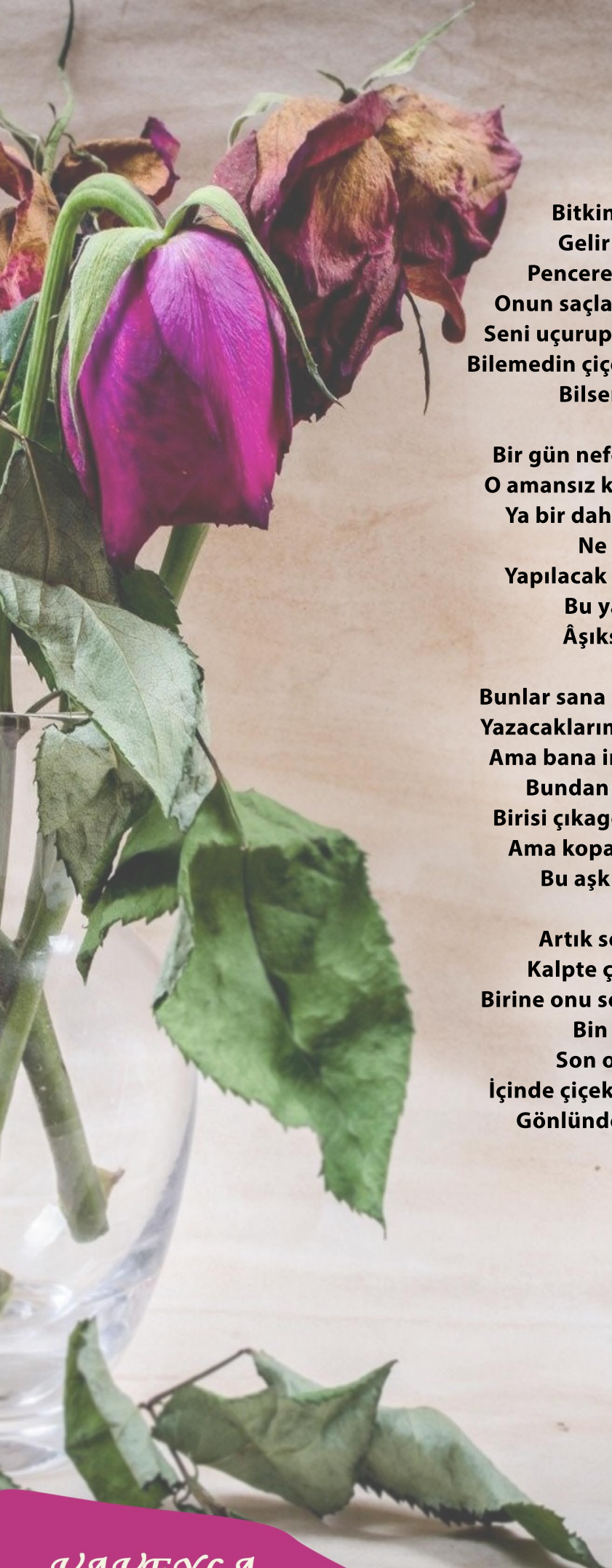
Önce hafif okşayarak
Ardından biraz hoyratça
Kopardı seni o adam
Alelacele çıktı bahçenden
Götürdü yanında
Aşk sandın çiçeğim
Olmasa üzülecektin.

Açık mavi renkli vazoya
Özenle yerleştirdi seni
Elinde ufak bir sürahi
Her gün ziyaretine gelip
İçine yaşama arzusu kattığında
Özlüyor sandın çiçeğim
Özlemese üzülecektin.

Günler, aylar geçti
Hastalandın birdenbire
Kurumuştun toprağın
Ve de kokmuyordun eskisi gibi
Korkmaya başladın
Ya sevmezse seni artık?
Sevmese üzülecektin.

Aylardan eylül olunca
Sonbaharın renkleri sarınca her yanı
Yapraklarını döktün sen de
Uğramıyordu da yanına artık
Ağladın sessizce
Canlanacağım sandın
Solsan üzülecektin.

Bitkin, harap, biçare
Gelir diye bekledin
Pencereden izlerken onu
Onun saçlarına değen rüzgârın
Seni uçurup yok etmesini diledin
Bilemedin çiçeğim çoktan öldüğünü
Bilsen üzülecektin.

Bir gün nefes alamadın çiçeğim
O amansız korku sardı her yanını
Ya bir daha göremezsen onu,
Ne yapacaktın?
Yapılacak bir şey yok çiçeğim
Bu yalan dünyada
Âşıksan ölecektin.

Bunlar sana son sözlerim çiçeğim;
Yazacaklarım biraz incitecek seni.
Ama bana inan, acıların dinecek
Bundan yıllar sonra belki
Birisi çıkagelip koklayacak seni
Ama koparmayacak bu sefer
Bu aşk olacak çiçeğim.

Artık sen de biliyorsun
Kalpte çiçekler açtırmak,
Birine onu sevdiğini söylemekten
Bin kat güzeldir.
Son olarak çiçeğim,
İçinde çiçek geçen tüm cümleler
Gönlünde yeşersin isterim.

Ebru TANIK

SERÜVEN

Biraz da serüvendi yaşamak
Belki yatkındı büyük yolculuklara
Ki serüvenler daima büyük aşklar
Ve büyük yolculuklarla başlar

Ahmet TELLİ

Şimdi ne olacak? Soru aynıydı fakat verilen yanıtlar farklı farklıydı. Büyük bir serüvendi yaşanan ve o serüvenin kahramanının kafasındaki yanıt tüm yanıtlardan daha keskin, daha güzeldi. Hep tahayyül ettiği şeydi ve döküldü dilinden şu darbimesel kelimeler “Efendiler! Yarın Cumhuriyeti ilan edeceğiz!” Sustu herkes. “İnsan özgür doğar oysa her yerde zincire vurulmuştur.” der Rousseau. Şimdi Türk milletinin zincirlerinden kurtulma vakti miydi?

Daha üç yıl öncesinde yıkık dökük virane olmuş bir ülkenin açlıkla, sefaletle boğuşan, elinde avcunda hiçbir şey kalmamış olmasına rağmen özgürlüğü uğruna malını, kanını, canını, kızını ve oğlunu feda etmiş bu insanlarına armağan edilebilecek en güzel şeydi onun dudaklarından dökülen şu kelimeler: “Efendiler! Yarın Cumhuriyeti ilan edeceğiz!”

Binlerce yıldır esaret altına alınamamış Türk milletini zincire vuracağını düşünenlerin yüzünde patlayan bir tokat oldu o tümce. Bir umuttu ezilmiş, sömürülmüş, emperyalizmin ağlarında çırpınan ülkelerin insanların yüreğinde onun o sözleri.

29 Ekim 1923... Hava çok soğuktu fakat kar yağmamıştı henüz Ankara'nın tepelerine. Dünden yağan yağmurun nemli kokusu hâlâ hissediliyordu. Gökyüzü açıktı, ay hilaldi. Yüzlerce yıldır bu toprakları aydınlatan hilali selamlayan yıldız o kadar parlaktı ki Türk milletinin geleceğine ışık tutuyordu âdeta. Ülkemin insanların aydınlık yüzünü yansıtıyordu. Bir bayramdı, bir şölendi, bir şenlik gecesi. Bu toprağın insanları, çocuğu, genci, yaşlısıyla; erkeği, kadınıyla bir daha gökyüzüne baktığında o kara bulutları görmeyeceklerdi. Bir meşale gibi yükselen Cumhuriyet bu toprakları sonsuza dek aydınlatacaktı.

29 Ekim 2019... Hava çok soğuk ve henüz kar yağmadı başkentin tepelerine. Ve dünden yağan yağmurun kokusu var hâlâ havada. Doksan altı yıldır birlikte aydınlatıyor vatanımı aynı hilal ve yıldız. Tüm görkemiyle binlerce yıl daha aydınlatacak vatanımı.

Bu ülkenin insanları, çocuğu, genci, yaşlısıyla hepimizin en iyi bildiği şey en kıymetli hazinemizin cumhuriyet olduğudur. Bu hazineyi korumak uğruna, o hazineyi yaratanlar, cumhuriyeti kuran o yüce insanlar nasıl oğlunu, kızını, canını, kanını, malını feda etmişse bizler de bugün hiç düşünmeden feda etmeye hazırız.

Sen, Türk istikbalin evladı, yüzünü ne zaman gökyüzüne çevirirsen orada her zaman sana gülümseyen ay yıldızı göreceksin. Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli olan cumhuriyetin simgesidir o ay yıldız. Sonsuza kadar yurdumun üstünde sana ışık tutacaktır o ay yıldız.

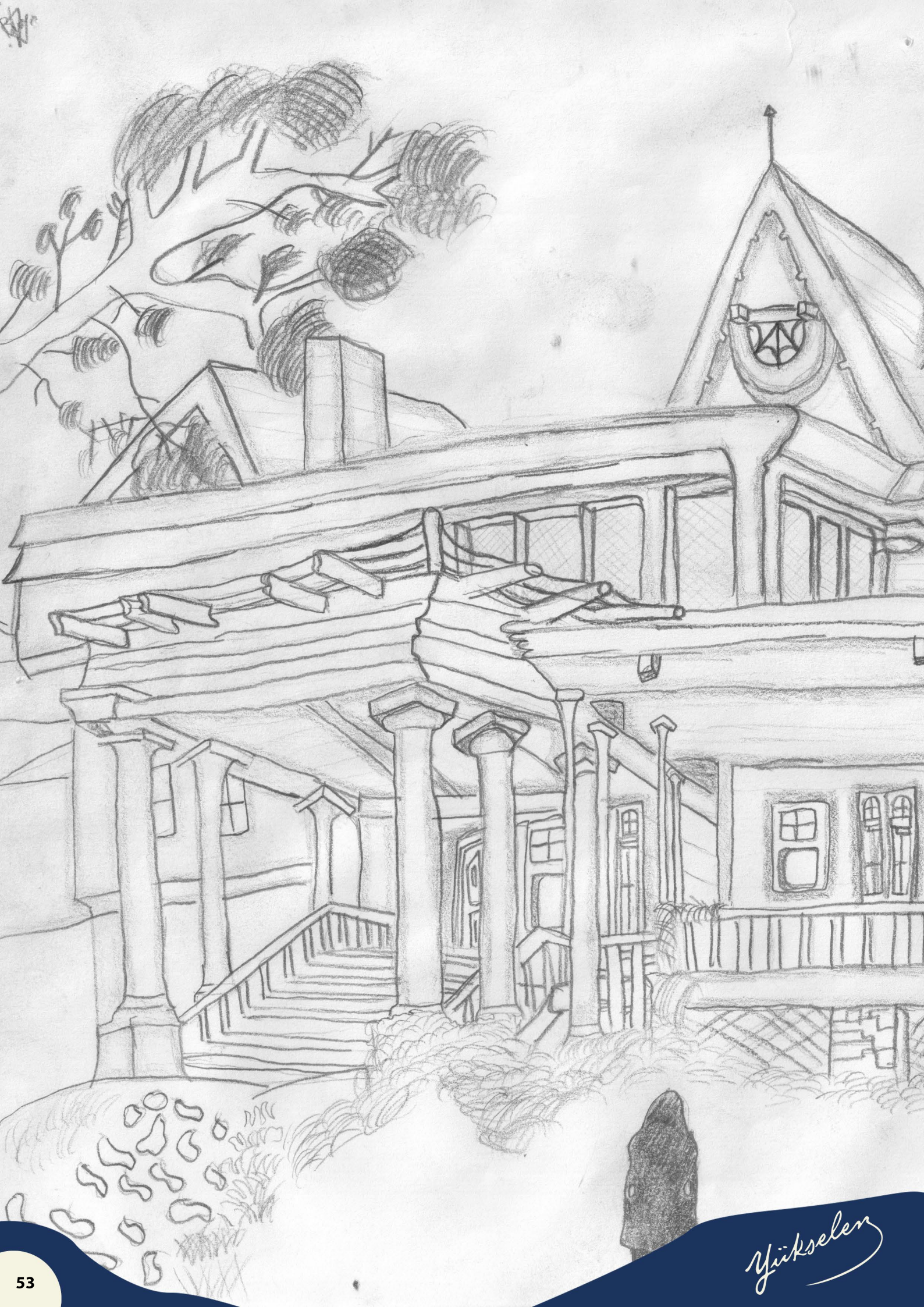
Mehmet Çağan EMEK

Yükselen

YOUR
JOURNEY
BEGINS...

EDEBİYAT ATÖLYEMİZ

